

Spor Alanları

1. Futbol Sahaları

Osmanlı Devleti'nin son devrinde cemiyet yüzünden, modern futbol ilk defa 1895'te İzmir'in Bornova semtinde, ticaretle uğraşan İngiliz gençleri tarafından oynanmıştır. İlk Türk kulüpleri; Beşiktaş, Galatasaray ve Fenerbahçe'dir.

	<i>Max.</i>	<i>Min.</i>	<i>Ölçüler</i>
<i>Öğrenci Futbolu</i>	<i>70x40m</i>	<i>40x20m</i>	<i>44x22m</i>
<i>Salon Futbolu</i>	<i>50x25m</i>	<i>40x20m</i>	<i>44x22m</i>
<i>Futbol</i>	<i>120x90m</i>	<i>90x45m</i>	<i>105x70m</i>

Şekil 1.1: Futbol sahalarının ölçüleri.

Oyun Alanının İşaretlenmesi

- Oyun alanı çizgilerle belirlenmiştir. Bu çizgiler ait oldukları alanı sınırlayan çizgilerdir.
- Oyun alanını çevreleyen iki uzun çizgi, taç çizgisi olarak adlandırılır. Kısa olanlar ise kale çizgisidir.
- Bütün çizgiler en çok 12cm genişliğinde olmalıdır.
- Oyun alanı orta saha çizgisiyle ikiye ayrılmıştır.
- Orta nokta, orta alan çizgisinin orta noktasındadır.
- Çevresine 9,15m çapında bir daire çizilmiştir.

1.1. Kale Alanı

Kale çizgisinden, her iki kale direğinden 5,5m uzaklıktan oyun alanının içine doğru 5,5m uzunlukta iki çizgi çekilir ve bu çizgiler kale çizgisine paralel bir çizgiyle birleştirilir. Bu çizgilerle ve kale çizgisiyle sınırlı alan kale alanıdır.

1.2. Ceza Alanı

Kale çizgisi üzerinden, her kale direğinden, 16,5m uzaklıktan kale çizgisine dik 16,5m uzunlukta iki çizgi çekilir ve bu çizgiler kale çizgisine paralel bir çizgiyle birleştirilir. Bu çizgilerle ve kale çizgisiyle sınırlı alan penaltı alanıdır.

Ceza alanında, kale direklerinin arasındaki çizgiden 11m uzaklıkta ve tam orta hizasında bir penaltı noktası bulunur. Her penaltı alanının dışına, merkezi penaltı noktası olan 9,15m çapında bir yay çizilir.

1.3. Bayrak Direkleri ve Köşe Yayı

Köşe direkleri ucu sivri olmayan, yüksekliği 1,5mden alçak olmamak şartıyla bir bayrakla oyun alanının tüm köşelerine konur. Bu bayrak direkleri istenirse orta saha çizgisi kenarlarına da taç çizgisinden en az 1m uzaklığa yerleştirilebilir.

Her korner bayrağına oyun alanı içine 1m çapında yarım bir yay çizilir.

1.4. Kaleler

Her kale direği 12cm'yi geçmemek üzere eşit kalınlıktadırlar. Gol çizgisi kale direkleriyle eşit kalınlıktadır. Ağlar kale direklerinin arkasına kaleciyi rahatsız etmeyecek şekilde direklere ve yere sağlamca tutturulur.

Kale direkleri beyaz renkte olmalıdır. İki direk arasındaki mesafe içten içe 7,32m; Üst direğin alt kenarının yerden yüksekliği 2,44m'dir. Kale direkleri toprağa sağlamca sabitlenmelidir. Portatif kaleler ancak bu şartı sağlayabiliyorsa kullanılabilir.

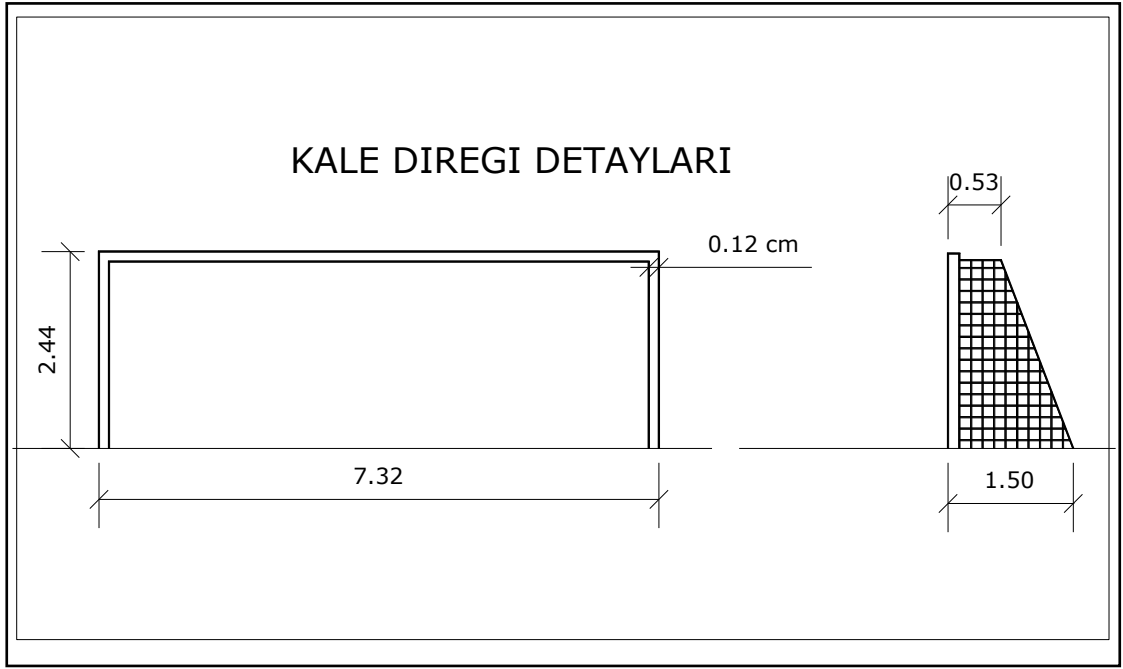
Futbol sahalarının aydınlatmasında 1800-2000 W'lık projektörler kullanılır. FIFA ve Uluslar Arası Elektrik Komitesi (IEC) tarafından belirlenen lux değeri ortalama 1400-1600lux'tur. Tribün özelliklerine göre futbol sahaları iki şekilde aydınlatılır:

- Direk Sistemleri İle (4 Köşe Sistem):

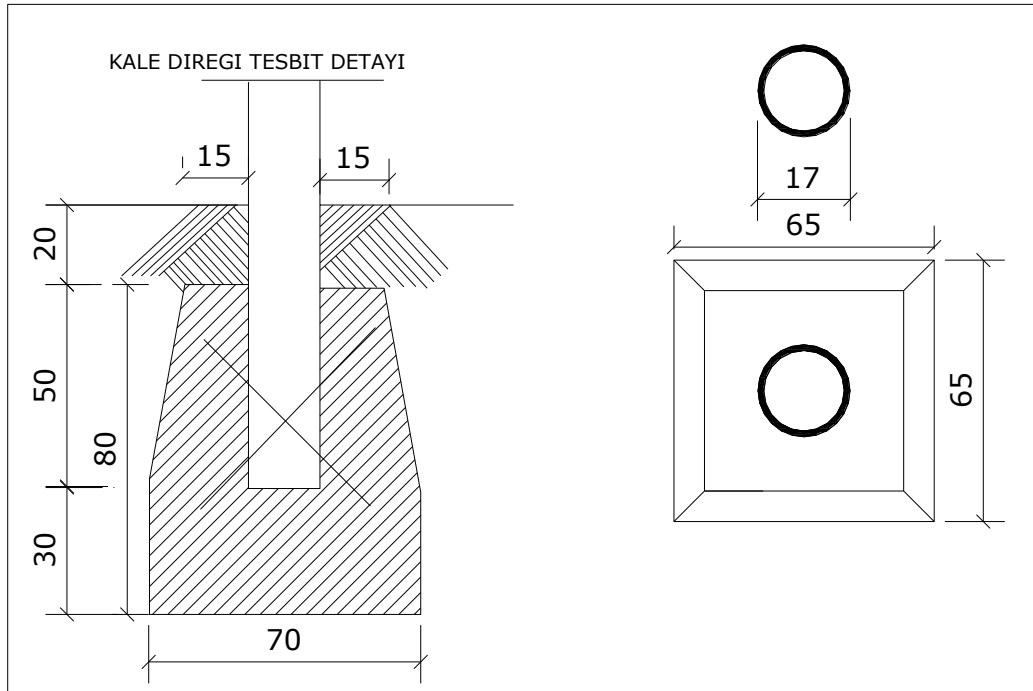
Tribün yüksekliği 15-20m'nin altında ise direk sistemleri ile aydınlatma yapılır. Aydınlatma direkleri 35-50m arasında değişen *uzunlukta olup futbol sahasının 4 köşesine yerleştirilir.*

- Tribün Üstünden Aydınlatma:

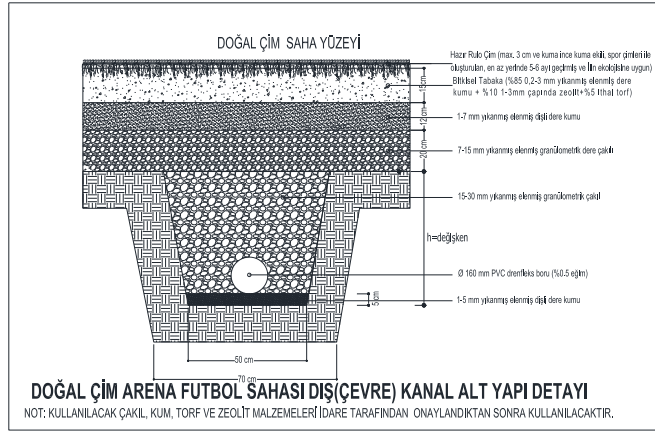
Tribün yüksekliği 20m'nin üzerinde ise tribün üstünden aydınlatma sistemi kullanılır.

Şekil 1.3: Kale direği

Şekil 1.4: Kale Direği Tespit Detayı

Şekil 1.7: Yeşil saha dış kenarı drenaj sistemi

2. Voleybol

Voleybol oyunu William MORGAN tarafından düşünülmüştür. edilmiştir. Basketbol oyununun oynanmaya başlanmasından sonra , Morgan bu oyunu inceleyerek kendi oyununu yarattı ve bu oyuna “MINTONETTE “ adını verdi. Daha sonra voleybol adını alan oyun 1900 yılında özel tasarlanmış bir topla oynanmaya başlandı. Altı kişilik takımlar 1918 yılında standart hale geldi. 1947 yılında Uluslararası Voleybol Federasyonu kuruldu ve 1949 yılında Uluslararası Olimpiyat Komitesi voleybolu olimpiyat oyunlarına dahil etti.

Voleybol, file ile ikiye bölünmüş bir oyun alanı üzerinde iki takım tarafından oynanan bir spordur. Oyunun amacı, topu filenin üstünden geçirmek suretiyle rakip alana göndermek ve rakip takımın aynı amaca ulaşmasını önlemektir. Top oyuna servis ile sokulur, servisi atan oyuncu topu filenin üzerinden rakip alana gönderir. Oyun topun oyun alanına değmesi, harice gitmesi veya bir takımın hata yapmasına kadar devam eder.

Voleybol sahası zemini. yapım aşamasında:

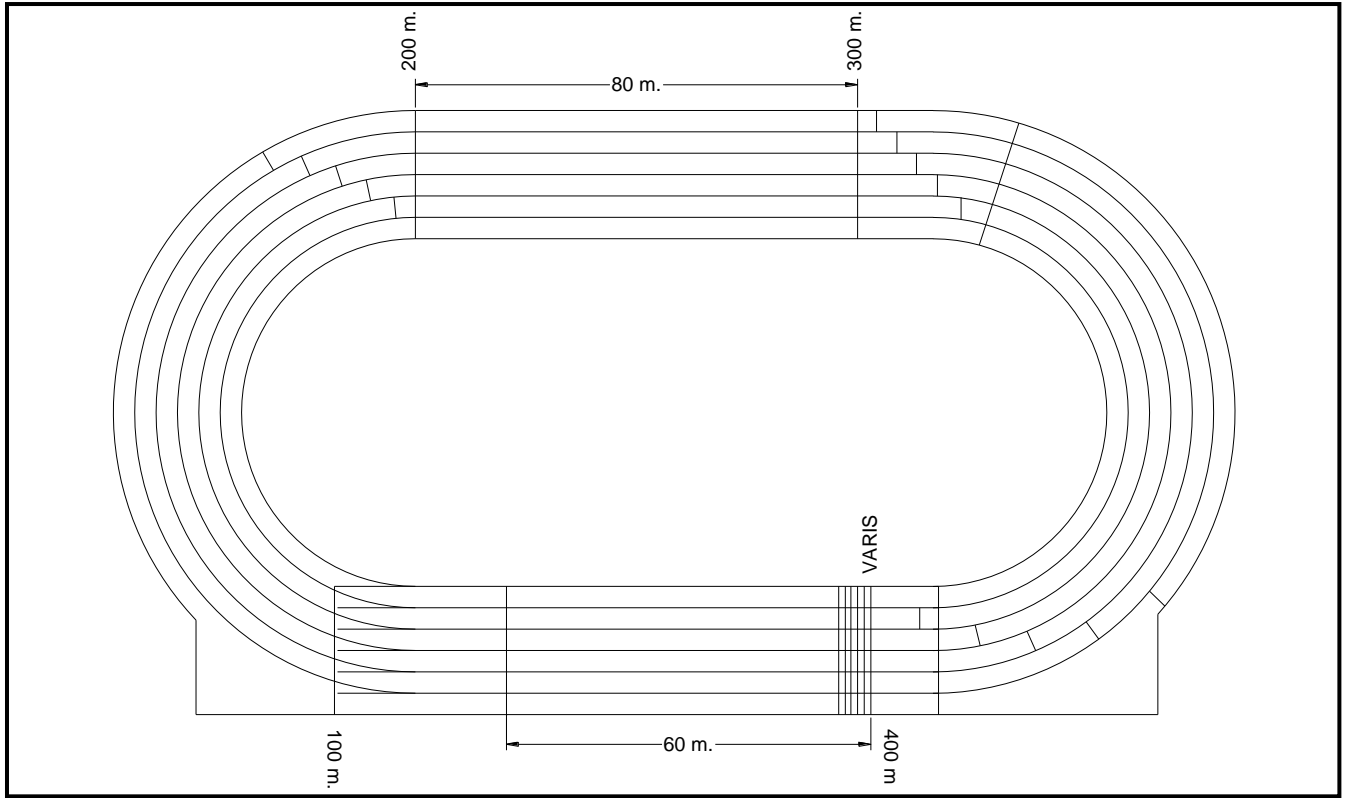
- Sahanın yapılacağı alanın tesviyesi işveren tarafından yapılır.
- Sahanın etrafına 20x60 cm çevre hatılı dönülür.
- Hatılı biten alanın çevresine 15 cm 4-5 nolu mıcırli blokaj yapılır ve sıkıştırılır.
- Blokaj yapılırken içerisine drenaj boruları 3 m ara ile döşenir.
- Sıkıştırılmış blokaj üzerine 15 cm mekanik stabilize.
- Bu işlemler sırasında sahaya binde 6-8 eğim verilir.
- Eğimi verilmiş alan üzerine asfalt veya 10 cm beton atılır.
- Kaplaması biten zeminin akrilik kaplama ve ya tartan kaplama yapılır.
- Oyun ekipmanları monte edilir.
- Saha etrafına 4m yüksekliğinde tel çit yapılır. İstenirse saha aydınlatması yapılır.

3. Atletizm

Yunanca'da "kavga, mücadele, savaş" anlamındaki "athlos" kelimesinden gelen 5000 yıllık tarihe sahip atletizm; koşu, atma ve atlama dallarını kapsayan, çok yönlü gelişim gerektiren kurallı bir spordur.

Atletizm, Türkiye'de ilk yapılan sporlardan biridir. 1870 yılında Galatasaray Lisesi'nde Beden Eğitimi Öğretmeni "Curel", öğrencilerini iyi havalarda Kağıthane Çayırı'na götürerek onlara koşular, atmalar, atlamalar gibi atletizm branşlarını öğretmek için ilk defa yurdumuza sokmuştur.

- Atletizm Pisti Standartları. Standart koşu pistinin uzunluğu 400 metredir. Pist, iki paralel düzlük ve çapları 36,50 metre olan iki dönemeçten oluşur.

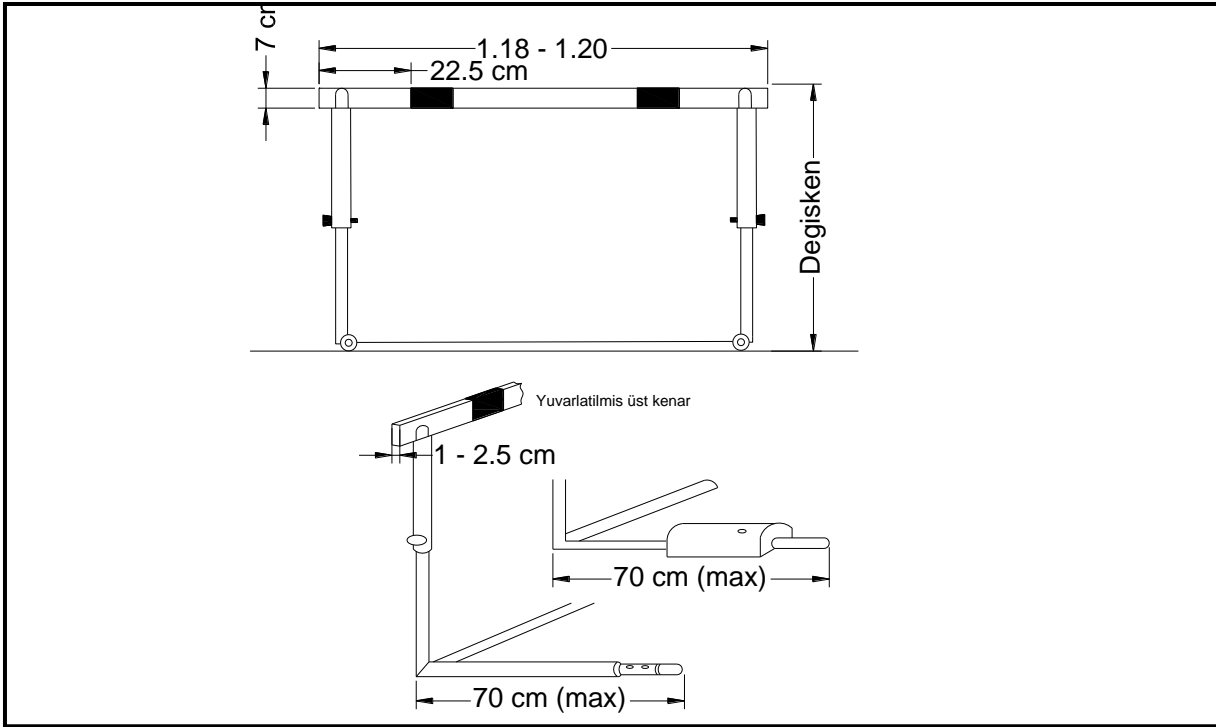
Şekil 3.1: Atletizm sahası.

- Pistin içi yaklaşık 5 cm yüksekliğinde ve 5 cm genişliğinde uygun bir bordür malzemesiyle sınırlandırılacaktır.
- Bordürsüz pistlerde iç kenar 5 cm genişliğindeki çizgiler ile markalanacaktır. Aynı zamanda 5 m aralıklarla bayrak dikilecektir. Bayrakların zeminle arasındaki açı 60° olacak şekilde yerleştirilecektir.
- Pistin iki beyaz çizgisi arasındaki mesafe 1,22 metredir.
- Pistlerin yatay eğimi için maksimum tolerans 1/100'ü aşmayacak ve koşu yönündeki tüm eğim 1/1000'i aşmayacaktır.

- Yarışın startı 5 cm genişliğinde beyaz çizgi ile gösterilecektir.
- Start çizgisi kavisli olacak; böylece tüm koşucular, finişe aynı mesafeden start alacaktır.

3.1. Engelli yarışlar

- Engeller, metal veya uygun diğer bir malzemeden imal edilirler.
- Engel, her yarış için yüksekliği ayarlanabilir nitelikte olmalıdır.
- Engellerin genişliği 1,18-1,20 metre olur ve maksimum taban uzunluğu 70 cm olmalıdır. Engellerin toplam ağırlığı 10 kg'den az olmayacaktır.

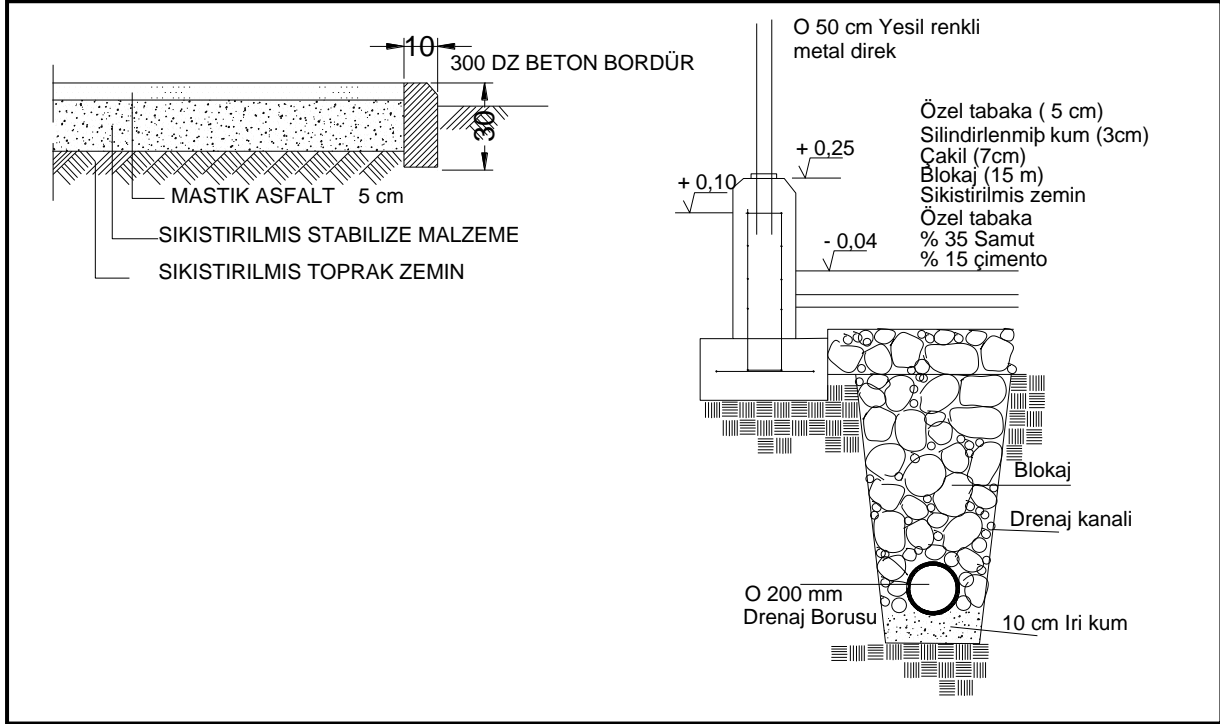

Şekil 3.2: Yarış engeli

4. Tenis

Tenis sahası yapılırken,

- Sahanın etrafına 20*60cm çevre hatlı dönülür.
- Hatlı biten alanın içerisine 15cm 4-5 nolu mıcırla blokaj yapılır ve sıkılaştırılır.
- Blokaj yapılırken içerisine drenaj boruları 3m ara ile döşenir.
- Sıkıştırılmış blokaj üzerine 15cm mekanik stabilize konulur.
- Bu işlemler sırasında sahaya binde 6-8 eğim verilir.

Şekil 4.1: Tenis sahası zemini

4.1. Kortun kısımları

Alley: Tekler ve çiftler kenar çizgileri arasında kalan alan.

Arka kort: Kortun dış çizgileri arasında kalan ve oyuncuların uzun topları karşıladıkları alan.

Dış çizgi: Fileye paralel kortun her iki dışında bulunan ,oyun alanının enine sınırın belirleyen çizgiler.Servisler bu çizginin dışından atılır.

Orta çizgi: Servis sahaları arasındaki çizgi.

Servis sahası: Servis atıcı,ilk vuruşunu sağdan yapmak zorundadır.Orta çizginin dış çizgiye denk gelen yerinin sağından vuruş yapılır ve karşı sahanın sağ kısmında seker.

Foreco-urt: File ile servis sahası çizgileri arasındaki alan.

Otra kort: Servis çizgisine yakın alan.

Sol Kort: Orta çizginin solundan dışa, fileden dışa kadar olan alan.

No Man's Land: Dış çizgi ile servis çizgisi arasında kalan kortun arka yarısı.

Servis Çizgisi: Fileye paralel, merkez çizgisi ile kenar çizgilerini birleştiren çizgi. Servis alanının sınırını belirler.

Servis Kenar Çizgisi: Servis alanının kenar sınırı.

Tekler Kenar Çizgisi: Tekler kortu kenar çizgisi.

Çiftler Kenar Çizgisi: Çiftler kortu kenar çizgisi.

4.2. Kortun yüzey türleri

- **Toprak kort:** Yüzeyi kırmızı kille kaplı, kırık taş ve tuğla katmanlarından oluşan kort türüdür.
- **Çim kort:** Bakımı ve yapımı pahalı olduğundan çok çok az vardır. İyi bir drenaj gerektirir. Ancak oyun için hızlı bir sahadır.
- **Sentetik kort:** Suni çim, poliüretan, sentetik kauçuk veya sentetik malzemeler ile kaplanmış kortlardır. Bu tür kortlarda oyun malzemeye göre hızlı veya yavaş olur.
- **Sert kort:** Asfalt veya beton kaplı kortlardır. Oyunun hızı kaplamanın pürüzlülüğüne göre değişir. Asfalt üzeri boyalı kortlar hızlı olur.

4.3. Kortun ölçüleri

- Çiftler.....10.97*23.77m
- Tekler.....8.23*23.77m
- Yandaki mesafeler.....3.56m
- Turnuvalarda yandaki mesafeler.....4.00m
- Arkadaki mesafeler.....6.41m
- Turnuvalarda arkadaki mesafeler.....8.00m
- İki kort arasındaki mesafe.....6.00m
- Ortada file yüksekliği.....0.915m
- Direklerde file yüksekliği.....1.06m
- Top tutan tel örgü yüksekliği.....4.00m
- Delik aralıkları 4cm olan ve 2.5mm'lik tellerden meydana gelen tel örgü.
- Uzun kenar boyunca 10m suni aydınlatma.

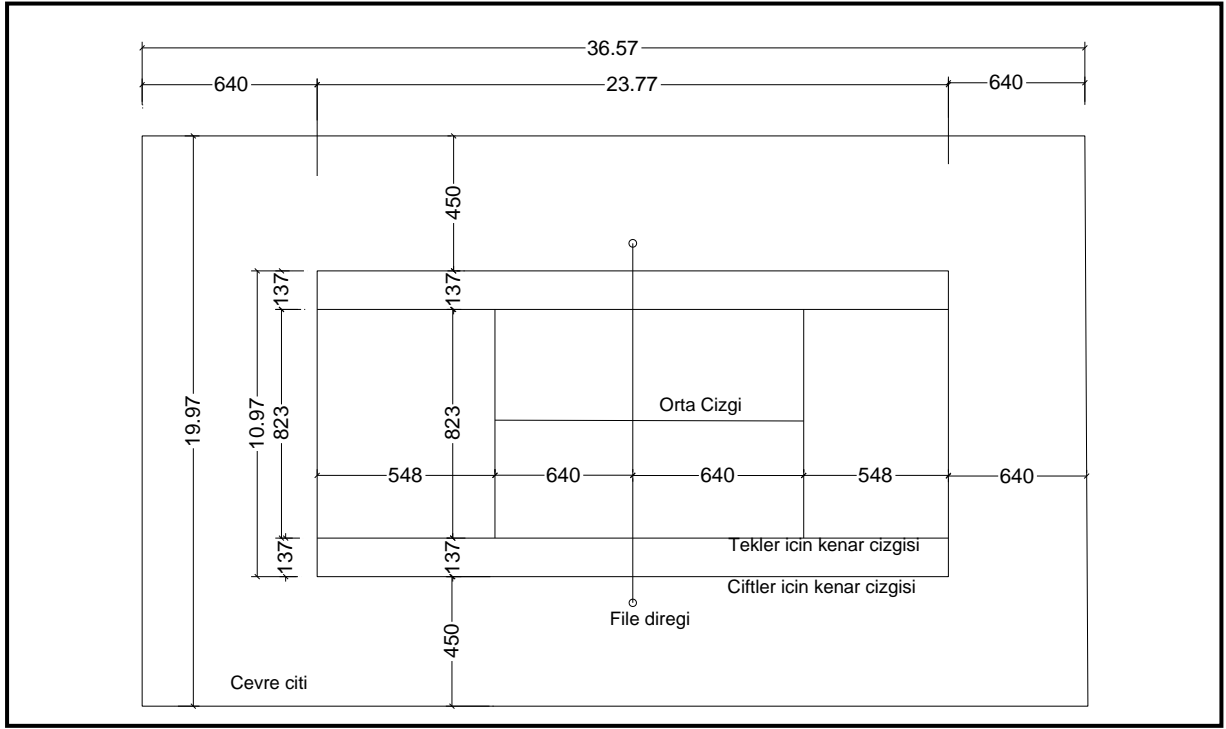
Turnuva standartlarına uygun bir tenis kortu için 18.27*36.57m=668m alan gerekir.

- Kortu ikiye bölen filenin orta bölümünde yerden yüksekliği 0.91m'dir. Bu yükseklik direklerde ise 15.24cm daha yüksektir.

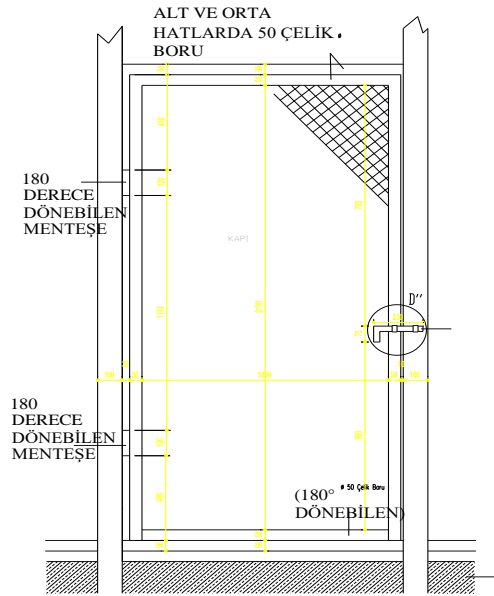
4.4. Zemin çeşitleri

- **Doğal zeminler:** Üst zemini doğal çim olan zeminlerdir. Yağmurda kayganlaştığından, yağmur dinene kadar üstü kapatılmazsa tenis oynanamaz. Topun hızlandığı zemindir.

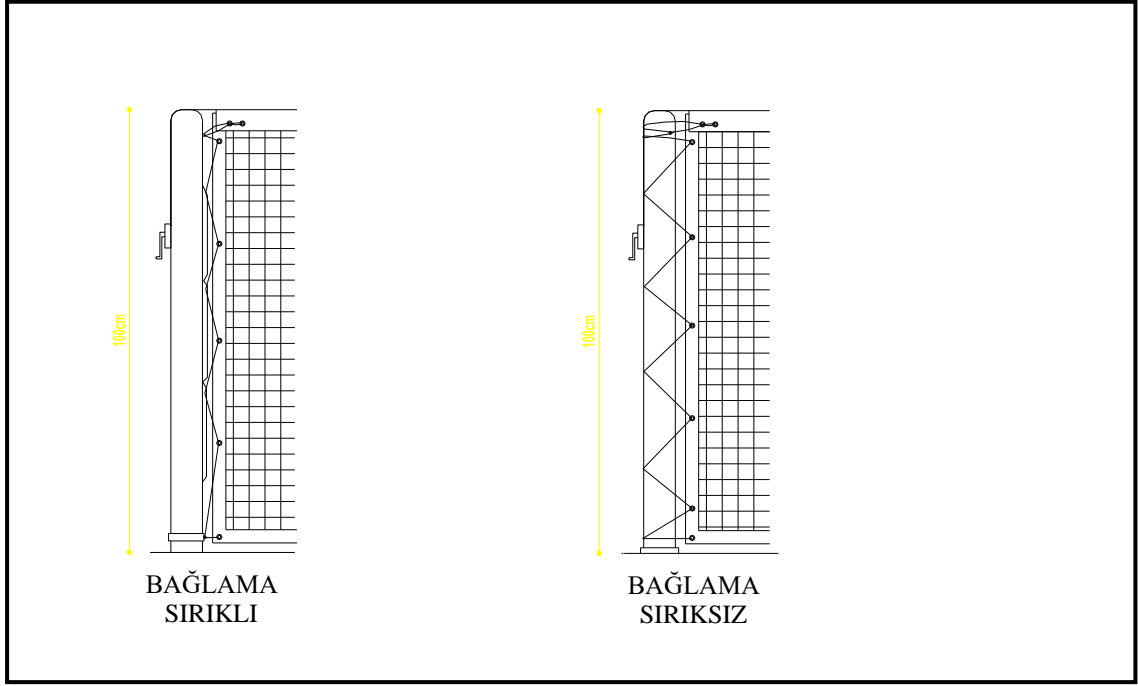
- **Kiremit tozlu zeminler:** Günümüzde nakliye sorunu yoksa doğal tenis zeminleri kiremit tozundan yapılmaktadır. Yaşam süresi ömür boyudur. Su ile nemlendirilmesi gerekir. Kiremit tozlu zemin topu yavaşlatır ve bunun sonucu olarak maçlar göreceli olarak daha yavaş geçer. Tamiri çok kolaydır ve tenis sahası tamiri sonrası, ilk yapıldığı özelliğine getirilir.
- **Kiremit tozu karışımı toprak zeminler:** 1909'lu yıllardaki toprak zeminlerdeki drenaj ve çamurlaşma problemi o yıllardaki tenis anlayışına göre, kiremit tozu karışımı kullanarak giderince kısmen her türlü havada oynanabilen doğal toprak zeminin temellerini ortaya atıyor.
- **Toprak zeminler:** Çim kortların yağmurda kayganlaşması dezavantajı, 1878 yılında Renshaw isimli iki İngiliz kardeş tarafından keşfedilen toprak zeminde çözüldü. Ancak drenaj problemi nedeniyle çamurlaşma söz konusuydu.
- **Yöresel toprak zeminler:** Toprak zeminlerde fazla malzeme kullanıldığından nakliye gideri önemlidir. Bu nedenle belli yerlerde özel doğal topraklar karışım olarak veya pişirilerek doğal zeminde üst zemin olarak kullanılır.
- **Amerikan taş kırığı zeminler:** 1930 yıllarında taş kırıklarından (yeşil, mavi, kırmızı) drenaj görevini yapabilen sistemler ve zeminler geliştirildi. Amerika'da saygın tenis kulüplerinde binlerce yeşil, mavi, kırmızı taş kırıklarından doğal tenis zeminleri yapıldı.
- **Sentetik zeminler:** Sentetik ve akrilik boya asfalt veya beton üzerine oluşturulan plastik esaslı bu zeminler, beton veya asfalt üzerine direkt akrilik boya veya zemin yumuşatıcı ara kimyasal katmanlar kullanılarak oluşturulur.
- **Akrilik boyalı zeminler:** Akrilik esaslı zeminlerin en büyük düşmanı yağmurdur. Su geçirimsizliği olmadığından eğimli olsa dahi su biriktirir ve sık sık kurutulması gerekir.

Şekil 4.2: Tenis sahası

Şekil 4.3: Çevre Çit Detayı

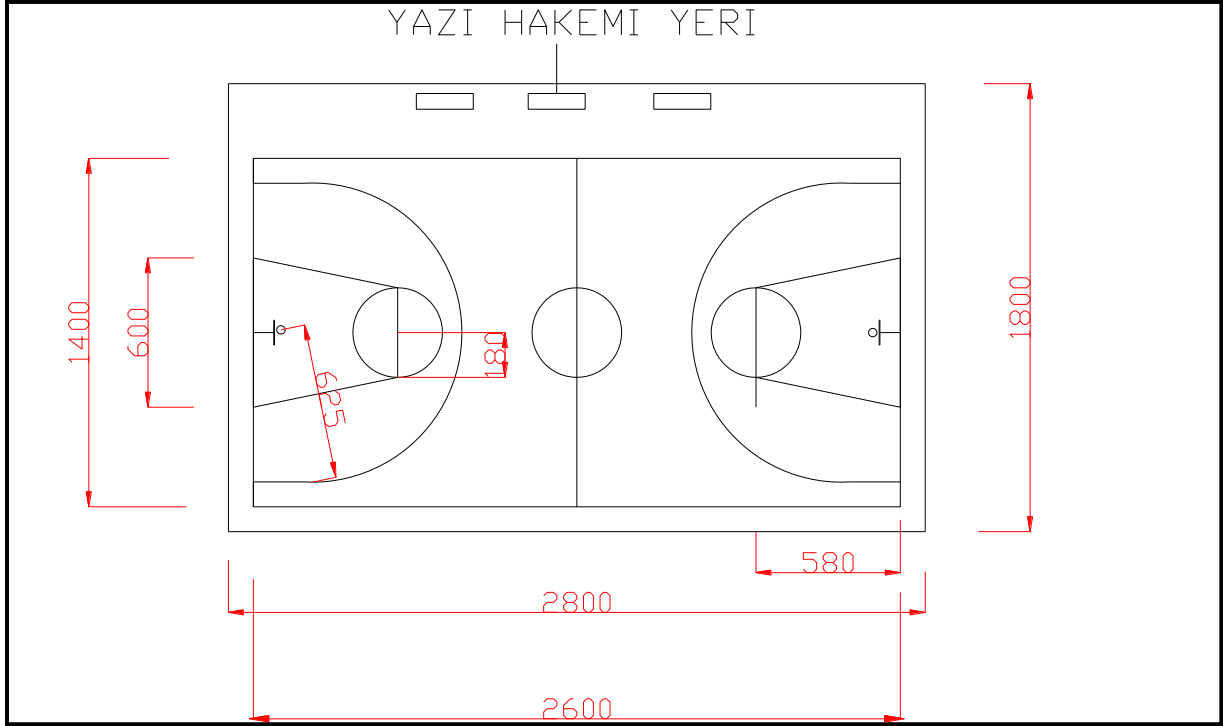
Şekil 4.4:Çevre Çit Detayı direk bağlantısı

Şekil 4.5: Ağ direği bağlantı detayı

5. Basketbol

Basketbol Türkiye'de ilk defa, 1904 yılında Amerikan Robert Koleji öğrencileri tarafından oynanmıştır. Bilinen ilk resmi müsabaka 1921 yılında Yüksek Öğretmen Okulu öğrencileri ile İstanbul'da yaşayan Amerikalılar arasında olmuştur. 1923 yılında ilk resmi spor teşkilatı olan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı kurulması ve yine 1927 yılında Halkevlerinin kurulması, bu spor dalının bütün yurda yayılmasında etkili olmuştur.

Şekil.5.1: Basketbol sahası ölçüleri.

Basketbol oyun sahasının metre cinsinden büyüklükleri aşağıdaki gibidir.

	AZAMI	EN AZ	DOĞRU ÖLÇÜ
BOY	28m	24m	26m
EN	15m	13m	14m

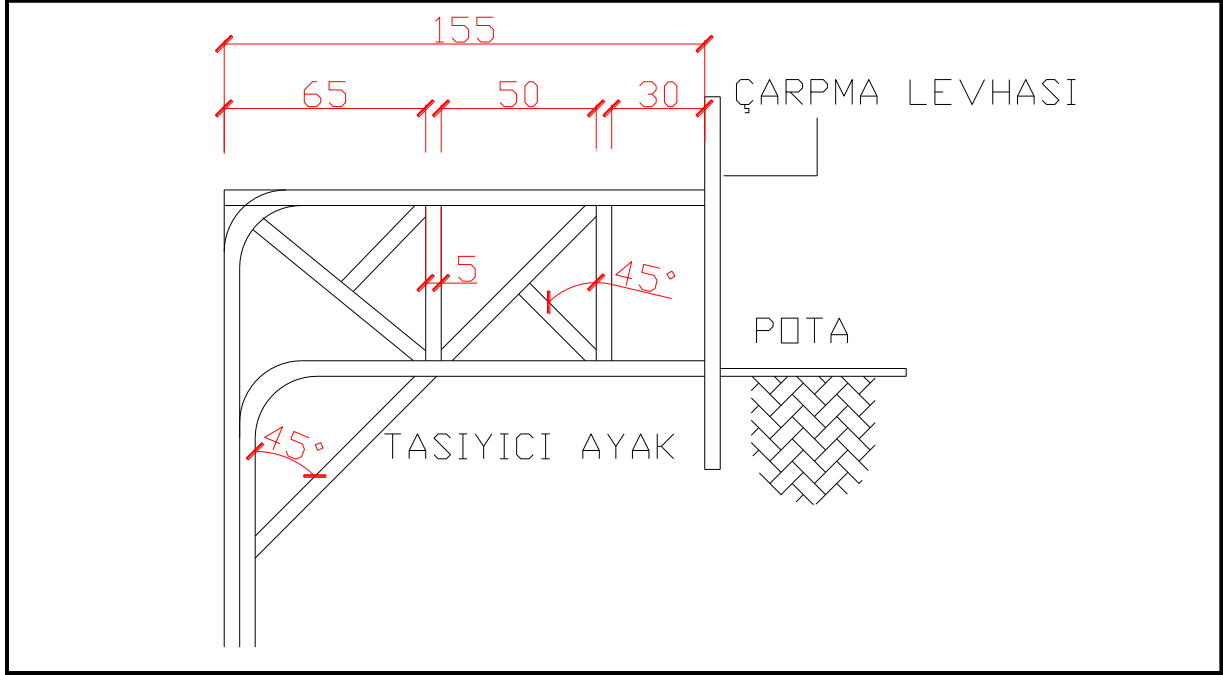
Şekil 5.2: Saha ölçüleri

Sahada boyuna olan sınır çizgilerine yan çizgileri denir. Sahada enine olan sınır çizgilerine ise dip çizgileri denir. Oyun çizgileri 5 cm kalınlıkta boyanır.

5.1. Pota

Oyun sahasının iki başında birer tane olmak üzere, iki adet pota bulunur. Potanın parçaları:

- Bir adet çarpma levhası (panya),
- Bir adet çember ve çember tespit plakası,
- Bir adet çember filesi,
- Bir pota taşıyıcı gövdesi,
- Koruyucu yastıklama.

Şekil 5.3: Basketbol bota ölçüleri.

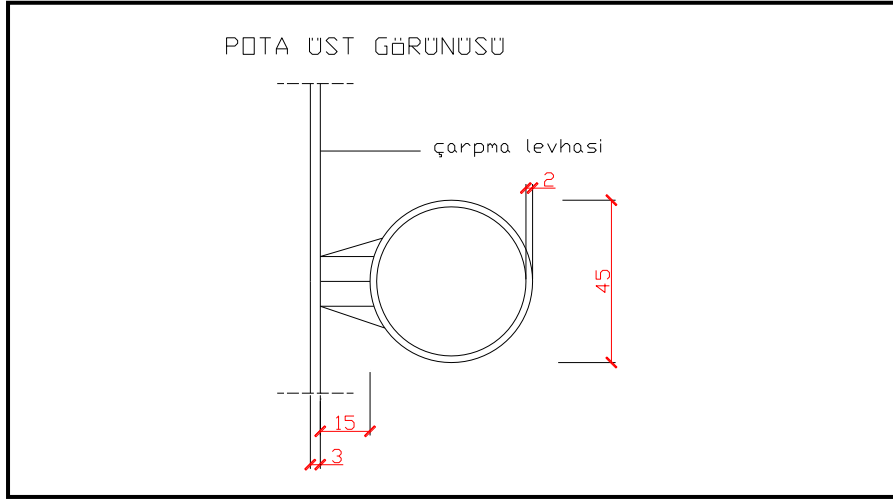
5.2. Çember.

Çember, som çelikten imal edilmelidir. İç çapı, minimum 450 mm., maksimum 457 mm. olmalıdır. Filelerin bağlantı elemanlarında, herhangi keskin bir kenar veya boşluk bulunmamalıdır. Çember, çarpma levhasının iki düşey kenarına eşit uzaklıkta ve zeminden yatay olarak 3m. yükseklikte olmalıdır. Çember, çarpma levhası desteklerine, çarpma levhasına hiçbir kuvvet aktarmayacak şekilde monte edilmelidir. Bu nedenle çember ve bağlantı elemanlarının, çarpma levhası ile direk teması önlenmelidir. Ancak, montaj için kullanılacak delikler, içlerine parmak girmeyecek ölçülerde olmalıdır. Sabit çembere yakın bir sektirme kalitesi olmalıdır. Yay mekanizması bu özelliği garanti ederken, çember ve çarpma levhasına zarar vermemelidir. Çember tasarımı ve montajı, sporcuyu azami ölçüde korumalıdır.

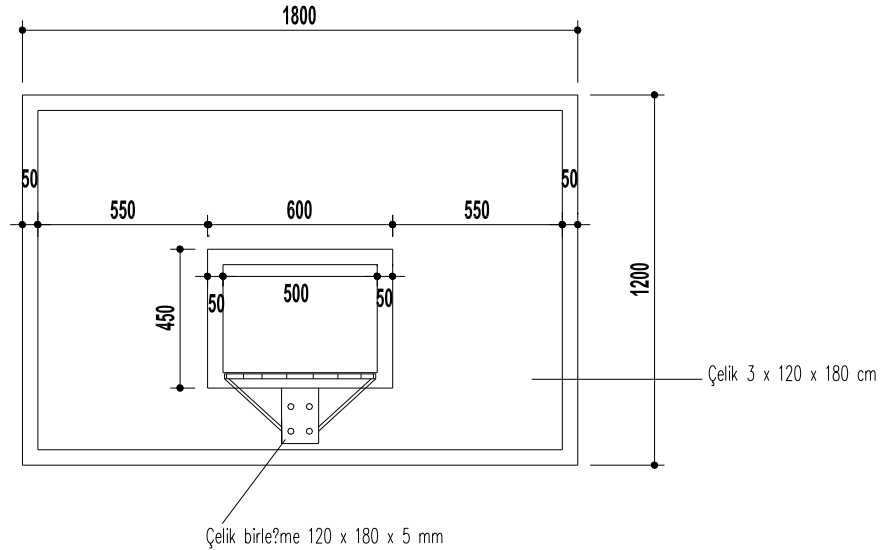
5.3. Çember Fileleri

Çember fileleri beyaz ipten ve topun içinden geçişi esnasında topu bir an durduracak şekilde imal edilmelidir. File boyu minimum 400 mm., maksimum 450 mm. olmalıdır.

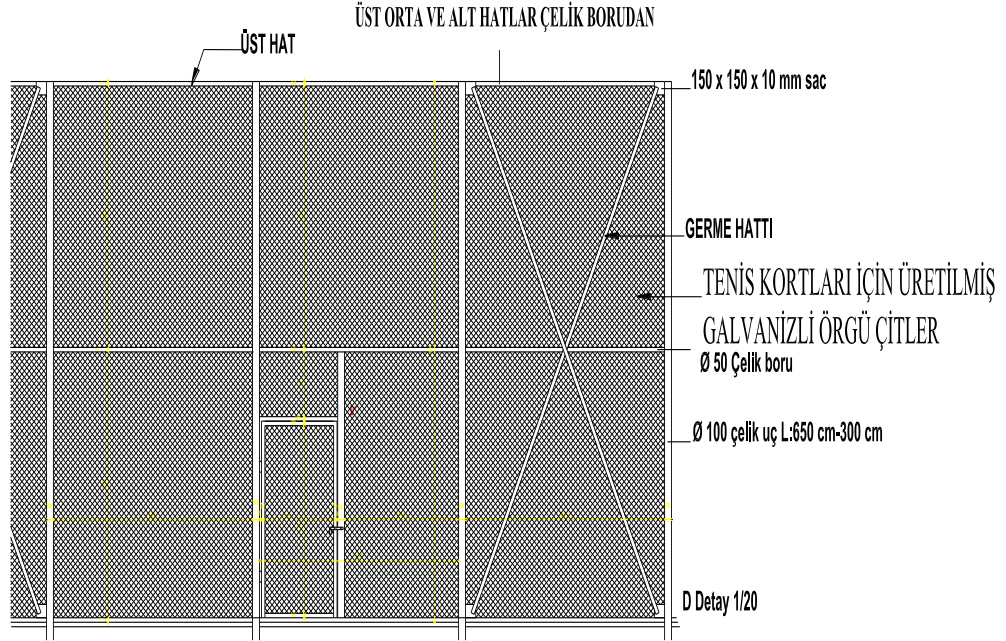
Çember filelerinin, çembere bağlanacağı oniki (12) adet halka şeklinde ucu olacaktır. Çember filelerinin üst bölümü; filenin, çemberin içine dolaşmasını önleyecek, topun fileye takılı kalmasını veya geri sıçrayarak filenin içinden çıkmasını önleyecek, şekilde sert olması gerekmektedir.

Şekil.5.4: Pota üst görünüşü.

Şekil 5.5: Pota ön görünüşü.

Şekil 5.6: Çevre çiti

5.4. Panya

Potanın iştirildiği kare zemindir. Çarpma levhası olarak da adlandırılır. Çarpma levhaları, uygun bir saydam malzemeden tek parça olarak imal edilmeli ve yansıtma olmalıdır. Cam çarpma levhalarının dış kenarında koruyucu bir çerçeve olmalıdır. Cam çarpma levhalarının imalatı parça kırıklar olmayacak şekilde yapılmalıdır. Çarpma levhası üzerindeki tüm çizgiler;

- Saydam malzemelerde beyaz,
- Saydam olmayan malzemelerde siyah,
- Çizgi kalınlığı 5 cm., olmalıdır.

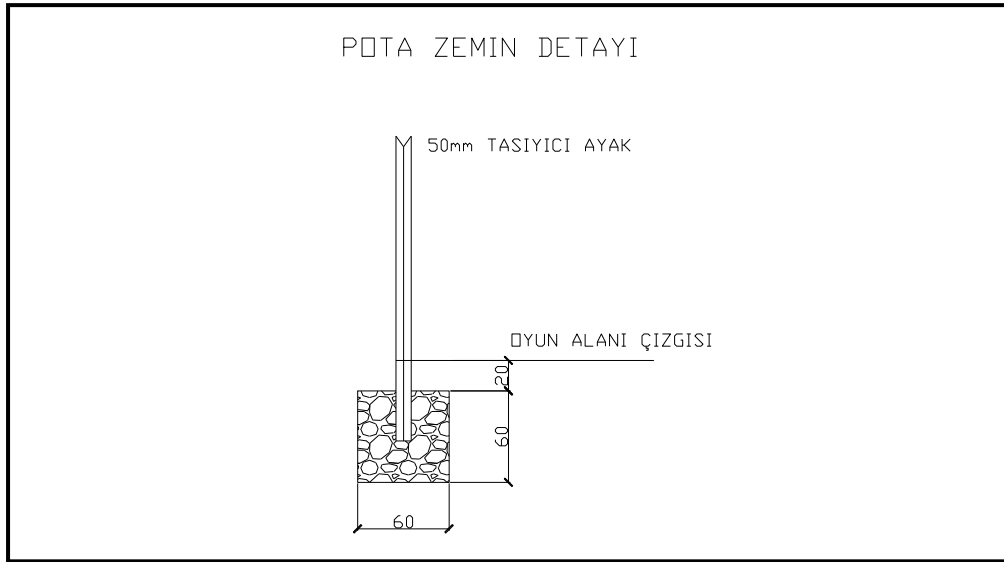
Çarpma levhalarının ön yüzeyi, düzgün ve pürüzsüz olmalıdır. Çarpma levhasının sınır kenarları bir çizgi ile belirlenmelidir. Çarpma levhasında, çemberin arkasına bir dikdörtgen çizilmelidir.

5.5. Oyun Sahası Zemini

Basketbol sahalarının oyun alanı boy 32 metre, en ise 19 metre dir. Sahanın oynanabilir alanı ise standartlarda boy 28 metre, en ise 15 metre olmaktadır. Basketbol sahalarının çoklu veya tek oyun için kullanımlarda iki farklı tip zemin kaplama şekli vardır. Bunlardan en geneli akrilik kaplamadır. Bir diğer zemin kaplaması ise EPDM'dir. Her iki kaplama şekli de hem iç hem dış mekanlar için uygundur.

5.6. Zemin Renkleri

Oyun sahası, en az 2 m. genişliğinde ve zemine kontrast bir renkte, ikinci bir çizgi ile belirginleştirilmelidir. Oyun sahası orta yuvarlağı ve kısıtlamalı alanlar, ikinci sınır çizgisi ile aynı renkte olmalıdır. En yakın seyirciler, oyun sahası sınır çizgilerinin dış kenarından en az 5 m. uzaklıkta oturmalıdır. Oyun sahası, 50 mm. kalınlığında çizgilerle sınırlandırılmalıdır.

Şekil 5.7: Pota zemin detayı

Başlama atışı müsabakanın başlangıcında kura atışını kazanarak topu seçen takım tarafından kullanılır diğer takım sahayı seçer. Maçlar, iki saha ve iki masa hakemi tarafından yönetilir. Hakemler maç esnasında bu pozisyonları değiştirirler. Maç esnasında her takımda kaleci dahil 7 oyuncu bulunur. Kenardaki değişme bankında toplam 5 adet oyuncu bekler bu oyuncular hakeme haber vermeden oyun sahasındaki oyuncu değişme koridorundan serbestçe oyun sahasına girip çıkabilirler. Ancak bu değişme için önce oyun sahası içerisindeki oyuncunun dışarı çıkması gerekmektedir.

Oyun sırasında serbest atış, 7 metre atışı, kenar atışı, kaleci atışı gibi atışlar gerçekleştirilir. Arada 10dk süren bir mola verilir.

Oyun süresi hakemin ilk başlama için çaldığı düdükle başlar ve skorboarddan gelen otomatik bitiş sinyali veya saat hakeminin bitiş düdüğü ile sona erer.

6.2. Saha Ölçüleri

Oyun alanı 40 m.x20 m. ölçülerinde, iki kale sahası ve bir oyun alanını içeren dikdörtgen şeklindedir. Uzun kenarlara kenar çizgisi, kısa kenarların kale direkleri arasında kalan bölümüne kale çizgisi ve kalelerin her iki yanında kalan bölümüne ise dış kale çizgisi adı verilir.

Oyun alanının çevresinde, kale çizgisinden itibaren en az 2 m. ve kenar çizgilerinden itibaren en az 1 m. genişliğinde bir emniyet alanının olması gerekir

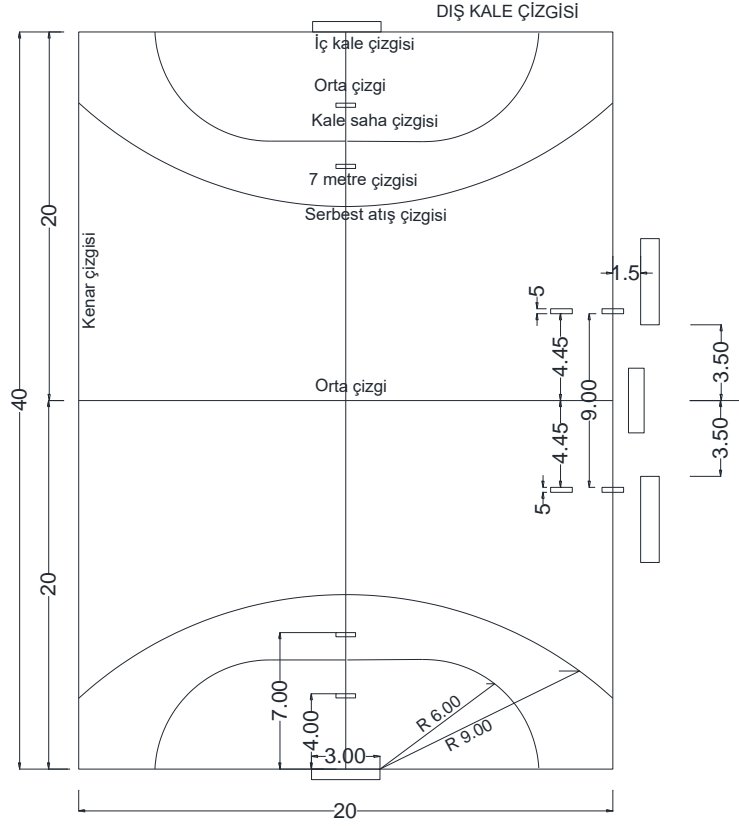
Her bir kale çizgisinin tam ortasına yerleştirilir. Kaleler zemine veya arkalardaki duvarlara sıkıca tutturulmalı. İçten içe 3m. genişliğinde ve 2m. yüksekliğinde olmalıdır.

kale direkleri bir üst direk ile birbirine bağlanır. Kale direklerinin arka kenarları, kale çizgisinin arka kenarıyla aynı hizada olmalıdır. Yan direkler ve üst direk bir kenarı 8cm. olan kare kesitinde olmalı; Direklerin sahadan görünen üç yüzü de birbiriyle, zeminle ve arka duvarla zıt iki ayrı renkte şeritler halinde boyanmalıdır.

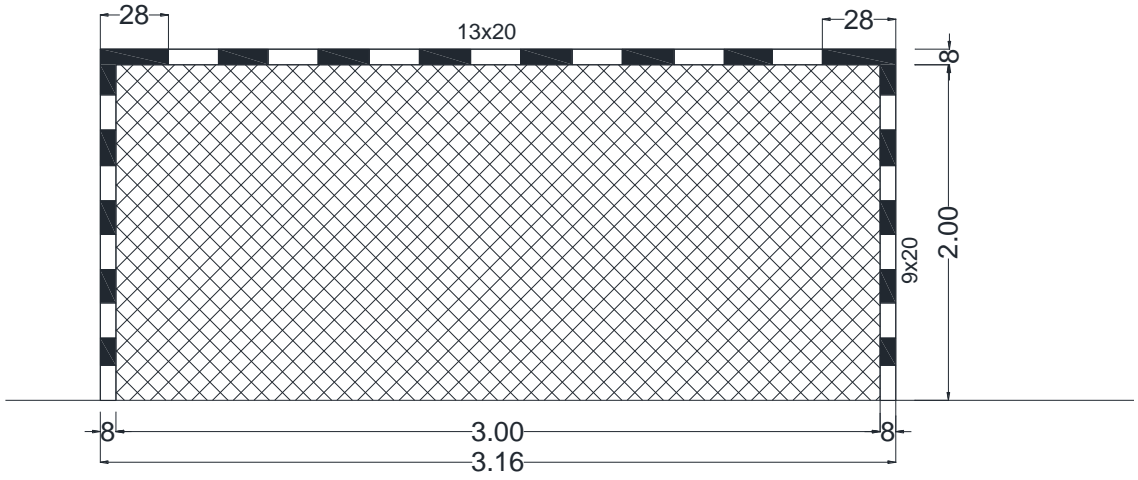
Kale direkleri ağaç, hafif metal veya sentetik malzemedan yapılmalıdır. Bir kenarı 8cm. genişliğinde ve kare kesitinde olan direkler 4+1mm. veya 4-1mm. iç içe girerek birbirine monte edilmelidir.

Kalelerde, topun geri dönmesini veya kalenin içinden diğer tarafa geçmesini engelleyecek şekilde ve kale direklerine iyice bağlanmış kale ağı olmalıdır. Kale ağı; kale çizgisinin üstten 90cm., alttan ise 110cm. gerisinde olması gerekir. Her iki ölçü de 10cm. tolerans payına sahiptir. Kale ağının gözleri 10x10cm. den geniş olmaması gerekir. Kale ağı, en azından her 20cm.'de bir kale direklerine bağlanmalıdır.

Dış kale çizgisinin ortasında ve kalenin yaklaşık 1,5m. arkasında 9-14m. uzunluğunda ve yerden 5m. yüksekliğinde dikey bir baraj ağı olmalıdır.

Şekil 6.1. Hentbol saha ölçüleri

Şekil 6.2: Hentbol kale ölçüleri,

www.turkhandball.com/handball/index.php
www.turkhandball.com/handball/modules.php
www.besalt.com/saha_ekipmanlari.htm
www.sporx.com

www.orcanspor.com/ekipmanlar
www.orcanspor.com/sporzeminleri.html

7. Golf Sahaları

Golf,3cm çapında yüksek yoğunluktaki bir topun belirli kurallara uyararak ucu değişik kıvrımlardan oluşan 75cm'ye kadar uzunluktaki sopalarla birbirini izleyen vuruşlarla başlangıç noktasından 7cm çapında oluşan bir deliğe doğru hareket ettirilmesiyle oynanan bir açık alan sporudur.

Golf, küçük bir topun özel sopalarla, belli deliklere sokulduğu bir açık hava sporudur. Uzunluğu 100 metre ile 600 metre arasında değişebilen bir golf alanında 9, 18 ya da 27 delik bulunur. Oyunu, en az vuruş yaparak bitiren kişi kazanır.

7.1. Golfün Tarihçesi

- Bazı kaynaklara göre sürüsünü gütmekte olan bir çobanın yuvarlak çakıl taşlarına elindeki değnekle hızlı bir şekilde vurmasıyla ortaya çıktığı belirtilmektedir
- 15 ve 16.yüzyılda kabaca yontulmuş tahta ve içi tüyle doldurulmuş meşin toplarla oynanan golf oyunu 17 ve 18. Yüzyılda deriden yapılan ve yine içi tüyle doldurulan toplarla oynanmaya başlanmıştır.
- O zamanlarda golf oyununun galibi başlangıç vuruşundan sonra topu deliğe en az vuruşla sokabilen olurdu
- Daha sonra parkur başına sabit vuruş adedi belirlenmiştir
- 19.yüzyılda Palquium bitkisinden elde edilen güta-perga maddesinden yeni golf topları imal edilmiştir
- 20.yüzyılda güta-perga toplarının yerini lastik toplar almıştır
- Bazı uzmanlar, Kuzey Hollandalı denizciler tarafından oynanan "Colf" isimli oyundan bahseden 1297 tarihli belgeyi "golfün ilk yazılı kaynağı" kabul ederken, bir çok otorite 1457 yılında Kral II. James tarafından onaylanan "yasak bildirisi"ni ilk yazılı belge olarak görmektedir. Dikkatle incelendiği takdirde; farklı farklı kaynakların, golfün ortaya çıkış yeri olarak 1400'lü yılların İskoçya'sına işaret ettiği görülmektedir. .

7.1. Golfün Terminolojisi

- Oyuncu oyunu top ve "clup" adı verilen sopa ve top ile oynar.Oyuncu en fazla 14 adet sopayla oynayabilir.uzun vuruşlar için "Wood clup" tahta sapa,kısa ve orta vuruşlar için "iron clup" demir sopa kullanılır.
- Oyuncunun başlangıç noktasından deliğe sokana kadar yapacağı vuruşları adedi bellidir.Bu vuruş adedini belirleyen sayıya "Par"denir.3 parlık bir delikte ;oyuncu 1 adet vuruşu greene ulaşmak için ve 2 adet vuruşuda topu deliğe sokmak için hakkı vardır.

7.2. Dünyada Golf:

- Japonya,Amerika,Kanada ve Avustralya’da Avrupa ülkelerine göre oynayanların sayısı daha fazladır.
- Çok yağmurlu hava şartlarına sahip Avrupa ülkelerinde golfün ancak senede 3-6 ay yapılabilmesi bu sporun gelişiminde engel teşkil etmiştir.
- Japonya’daysa Anglo-Sakson ülkelerden olmamalarına rağmen Amerika’dan sonra en çok oyuncuya sahip ülke olarak istatistiklerde 2.sırayı almıştır.
- Japonlar hava şartlarına yer sıkıntılarına rağmen bu sporu bir endüstri haline getirebilmişlerdir.

7.3. Türkiye’ de gölfün tarihi gelişimi

- Türkiye’de ilk golf klübü 1895 yılında İstanbul’da kurulmuştur.
- 1911’de Bebek yakınında Bogaziçi golf klübü kurulmuştur.30 üyeli klüp 1923 yılına kadar ayakta kalabilmiştir
- İstanbul golf klübü ok meydanındaki 12delikli sahasında varlığını 1914 yılına kadar sürdürebilmiştir
- 1940 yılında 2.kez açılan İstanbul golf klübü 1952 yılında Tenis Federasyonuna bağlanarak halen Maslak’taki yerinde 9 deliklisahasıyla faaliyetlerini sürdürmektedir
- İstanbul Golf Klübü: Kent merkezinde kalmış 9 delikli sahasıyla Maslak’ta faaliyetlerini sürdürmektedir.
- Kemer Country Clubi: İstanbul’da 1993 yılında açılan 9 delikli saha 18’e tamamlanması için yapım çalışmaları olan sahadır.
- Klasis Golf and Country Club:İstanbul’dan 40 km uzakta 18 delikli saha 1993 yılında faaliyete geçmiştir. En büyük klüp binalarından birine sahiptir.
- National Golf Clubi:Antalya’da Belekte 1994 yılının kasım ayında açılan saha 18 delikli bir şampiyona ve 9 delikli bir akademi sahasına sahiptir. Türkiye’de yapılan ilk Uluslararası profesyonel müsabaka alanı Seniors Open’a ev sahipliği yapmıştır.

7.4. Golf Sahası ve Delik Adedi

- Uluslar arası golf planında 9, 18 ve 27 delikli olmak üzere 3 tip saha bulunmaktadır. 9 delikli tesisler daha ziyade basit işletmeler olup tamamen şehir merkezlerine yakın alanlara kurulmaktadır. Ancak son yıllarda 27 delikli, golf sahaları da yapılmaktadır. Antalya Belek te 2 örneği vardır.
- Oyun süresi fazla olmadığı gibi aynı anda çok oyuncunun faydalanmasına imkan tanımamaktadır.
- Oyunun çok başında olanların geçiş alanı olarak kabul ettikleri 9 delikli tesis turistik bir işletmeye fayda getirmeyecektir. Yapılan araştırmalar göstermiştir ki 9 delikli tesis için bir müşteri potansiyeli yaratmak çok güçtür, hatta imkansızdır.

- 18 delikli saha golf sevenler tarafından aranılan sahadır. Bu sahanın hem fazla oyuncuya aynı anda oynama imkanı tanınması hem de oyunun karakterine uygun zorlukları minimize edecek olanakları tanınması sebebiyle tercih edilene olmaktadır.
- 9 delikli bir saha için asgari 500 da bir alan gerekmektedir. 18 ve 27 delikli sahalar için bu ölçünün katları esas alınmalıdır.

7.5. Golf sahalarında ölçüler ve standartlar:

- Golf alanlarının uzunluğu ve özellikleri yerel özelliklere ve planlamaya dayalı olarak değişkenlik gösterir.
- Belirli bir standart olmamakla birlikte 18 delikli bir golf alanının uzunluğu 3760 m ile 6400 m arasındadır.
- Her delik için başlangıç noktası ile bitiş noktası arasındaki 274 m ile 457 m arasında değişmektedir.
- Her delik 1'den 18' (27)e kadar numaralandırılmış olduğundan oyuncular aynı sırayı takip ederler.
- Her oyun en az iki rakipten oluşur. Genelde iki çiftten oluşan iki takım halinde oynanır.

7.6. Golf Sahalarının Yapımında Dikkate Alınacak Noktalar:

- **Arazinin topoğrafyası ve eğimler...**

Golf sahasında engel teşkil eden arazi şekli.drenajı bozuk veya güçleştiren düz veya göçük yüzey suyu birikimine müsait alanlardır.Bu sahalar %0-2 eğimi olan alanlardır.Eğimi %15-20 den fazla olan alanlar ise sahanın oynayabilirliğini etkileyen yüksek eğimlerdir.

- **Manzara ve Açık alanlar**

Alanın dışardan içeriye ve içerden dışarıya sahip olduğu bakı bölgelerinin tasarım esnasında golf mimarının istenen etkiyi yaratabilmesi açısından önemi büyüktür.

- **Drenaj Ve Hidroloji...**

Topografyaya bağlı drenaj durumunun ortaya çıkarılmasında alandaki yüzey suyunun akış yolları,birikme yerleri,yüzey sularının ve taban sularının belirlenmesi gerekir.

- **Su Kaynakları...**

Alanda yeterli sulama suyu olması golf sahası açısından oldukça kritik öneme sahiptir. Kirecin düşük olduğu kaliteli suyun bulunduğu kuyuların bu kuyulardaki suyun miktarının belirlenmesi gerekir.

- **Toprak Uygunluğu...**

Golf sahasının yapılacağı alanlarda toprak ve zemin etüdünün yapılması gerekir.kritik alanlar olan çukur,çöküntü,düzlük alanlarda taban suyun yüksekliği pozitif drenajın varlığı mutlaka araştırılmalıdır.

- **Bitki Örtüsü Ve Yaban Hayat...**

Mevcut bitki örtüsünün ve yaban hayatın arazideki konumu, yaşı ve büyüklüğünün tespit edilmesi ve tespit edilen hassas bölgelere zarar vermesi söz konusu ise yapılan planlamaların bu bölgelere zara vermeyecek hale getirilmesi gerekir.

- **İklim Koşulları...**

Işık oriyantasyonu, güneşlenme durumu, gölge, hakim rüzgar, sıcaklık ortalamaları, en düşük ve en yüksek sıcaklık değerleri, nem ve yağış ortalamaları saha için verilecek kararlarda çok etkilidir. Aşırı rüzgar alan bölge sulamayı zorlaştıran evapransyonu arttıran ve hatta golf oyununu etkileyecek bir yapıya sahiptir. Nemli, gölgeli bir vadi yamacı ise bir takım mantari hastalıkların oluşup yayılabileceği potansiyel alanlardır.

- **Tarihi Ve Kültürel Kaynaklar...**

Tarihi ve kültürel kaynakların alan içinde veya yakınında olması gözönüne alınması gereken bir özelliktir. Sahada eğer böyle bir özellik varsa mutlaka bu değerle ilişkilendirilmelidir.

- **Hassas Doğal Kaynaklar...**

Projelerde eğer, ıslak alanların, hassas yaban hayatın bulunduğu bölgeler varsa bunların yaşılması hatta geliştirilmesine yönelik planlama kararlarının alınması gerekir.

- **Sirkülasyon ve Girişler...**

Arazi çevresindeki kara yolu durumunun incelenmesi yaya ve diğer taşıtlarla alana geleceklere olanak sağlayacak hale getirilmesi gereklidir. Mevcut yol durumu ana girişin saptanmasında da çok önemlidir rol oynar.

- **Kamu Hizmetleri ve Diğer Servisler...**

Kamu hizmetlerinden öncelikli olarak elektrik, su, kanalizasyon hatlarına olan yakınlık, polis, hastane, okul gibi yerlere ulaşabilirlik bilinmelidir. Bunlar haricinde kültürel ve sosyal etkinliklere, alışveriş merkezleri, plaj, otel gibi olanaklara yakınlık ulaşabilirlik araştırılmalıdır.

- **Arazi Çevresinin Deęerlendirilmesi...**

Arazi çevresindeki imar durumu istenen veya istenmeyen gelişmelerin saptanması, projenin yönlendirilmesi açısından çok önemlidir. Çevredeki arazi kullanımında gelecekte yapılacak bir termik santral veya eşdeğer sanayi çalışmaları rekabet edebilirliğini bozabilir.

- **Arazinin Karakteri...**

Araziye ilişkin estetik kalitesi yüksek noktaların geliştirilen projede uygulanabilmesi için fotoğraf veya çizimlerle yerlerinin tespit edilmesi gerekir. Kötü görüntülerin perdelenmesi, manzara kalitesi yüksek yerlerin planlamada çok iyi değerlendirilmesi açısından önemlidir.

7.7. Golf Sahalarının Sınıflandırılması :

- Nizami Sahalar:18 delik par 72 sahalardır.
- Şampiyona Sahaları:Şampiyonaların yapıldığı sahalardır.
- Modifiye Sahaları:par 58-68 arası değişir.
- Par 3 Sahalar: 18 Delikli toplam 54 parlı sahalardır.Kentsel açıklıklarda kullanılabilecek sahalardır.

7.8. Golf Sahalarının Bölümleri :

- Green:Parkur skorunu belirleyecek vuruşların yapıldığı bölgelerdir.Golf sahasının yüz ölçüm olarak sadece %2sini kapsamasına rağmen oyunun %75'lik vuruşları bu alanda meydana gelir.
- Tee:Her parkurun başlangıç vuruşunun yapıldığı yerdir.Standart ölçüsü yoktur.
- Fairway:Tee'den deliğin olduğu green bölgesine kadar olan bölgedir.Genişliği 46-68.5m civarındadır.
- Rough:Tee,green ve fairway'i çevreleyen çimlenmiş bölgeye denir.
- Engeller:Oyuna rekabet katacak,heyecanı arttıracak unsurlar engeller ile sağlanır.

- http://www.sportesisleri.com/asp/listgroup.asp?Group_ID=016
- <http://www.turkishgolfer.com/federasyontur.htm>
- <http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=124365&tarih=07/08/2004>
- <http://www.nethaber.com/haber/dosyalar/0,1083,931.html>
- www.peyzajtasarim.8m.com
- <http://www.sportesisleri.com>

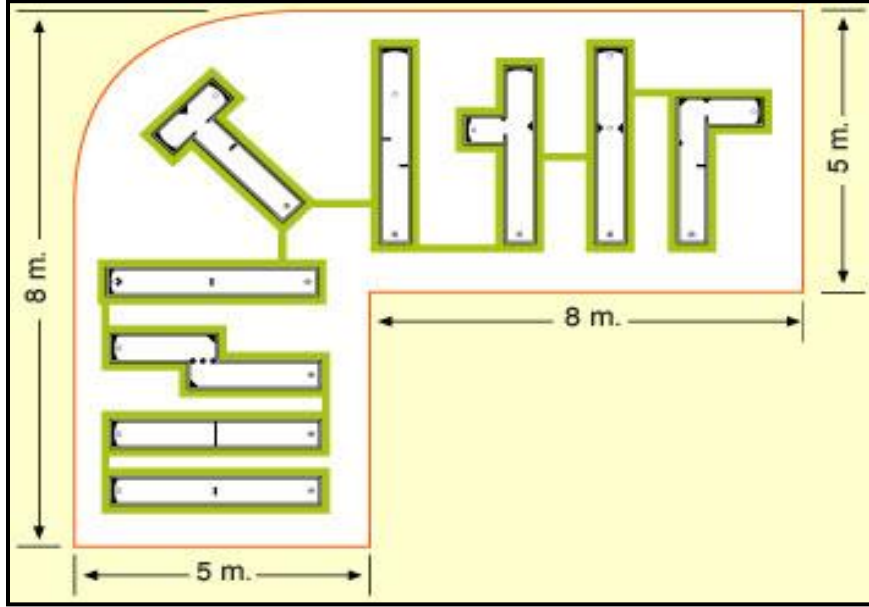
8. Animasyona yönelik spor alanları

8.1. Mini Golf.

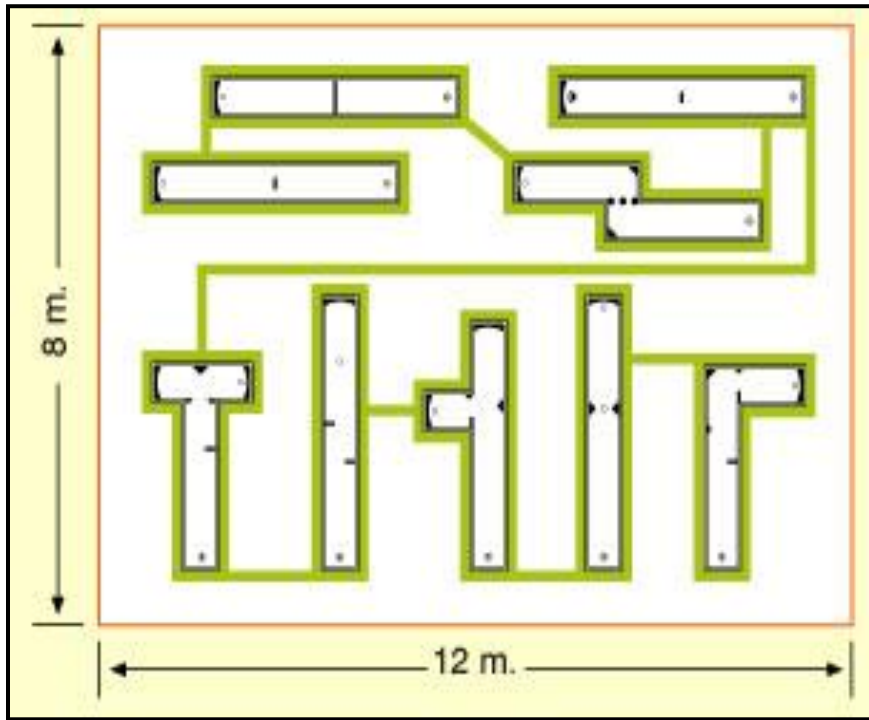
Mini golf ise herkes tarafından rahatlıkla oynanabilmektedir. Mini golfün tarihine baktığımızda ; düzenli golfün küçüğüydü. o zamanlar adı 'bahçe golfü' idi ve gerçek çimlerin üzerinde metal başlı vuruş sopalarıyla oynanırdı. 1980 ' lerin ortalarında çok popüler oldu. böylece yaygınlaştı ve gelişti. 1990 ' lardan sonra golf akademileri ve golf kursları açıldı.

Mini Golf Sahası :,

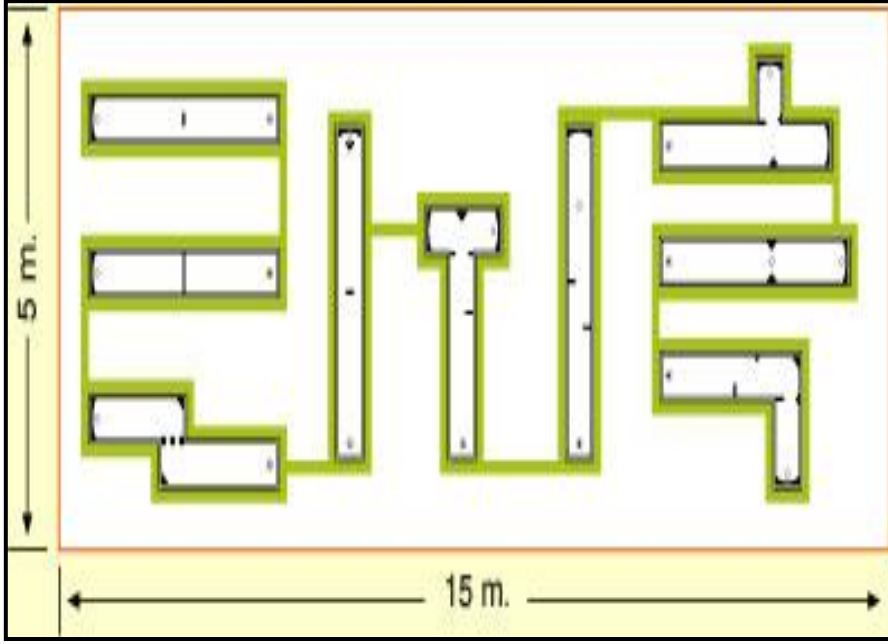
- Yapay-Doğal Çim
- Polyester Kaplama

Şekil 8.1: Mini Golf Alanı Yerleşim Örneği:

Şekil 8.2: Mini Golf Alanı Yerleşim Örneği:

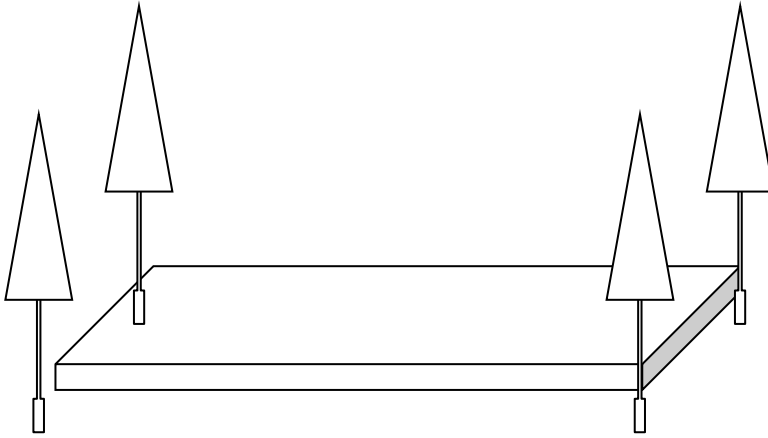

Şekil 8.3: Mini Golf Alanı Yerleşim Örnekleri:

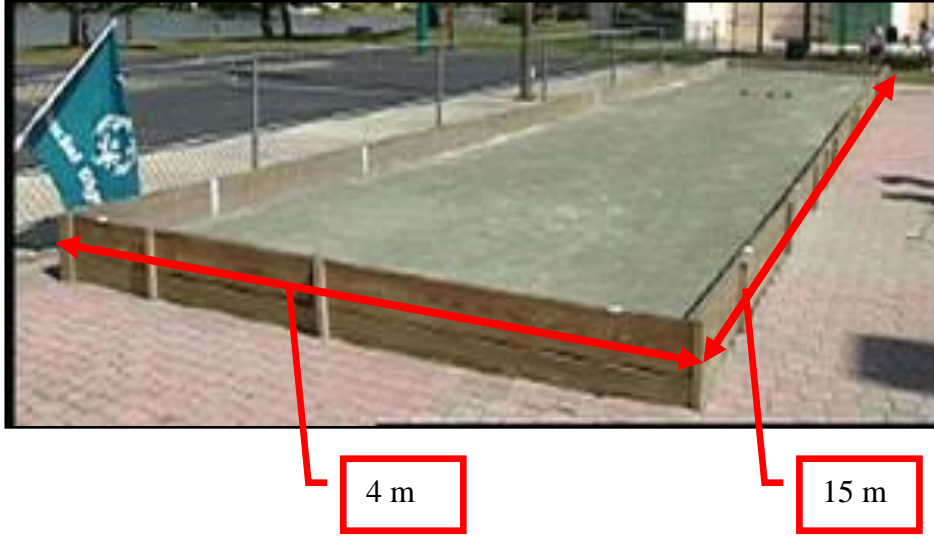
9.1. Boccia

BOCCIA SAHASI (4m x 15m= 60m² x 4 parkur = 240m²)

- 4 adet parkur, parkurlar yan yana veya arka arkaya durabilir, tam dikdörtgen halinde de olmayabilir, Amorf şekillerde kum havuzları oluşturabilir.
- Kum havuzu
- Gölgeleklili oyun alanı parkur başı ve sonuna dekoratif şemsiye konulabilir
- Çim dikdörtgen halinde oyulur ve içine kum taksimi yapılır.

Şekil 28: Boccia sahası örneği

Şekil 9.1: Boccia sahası ölçüleri.

9.2. Sahil voleybolu

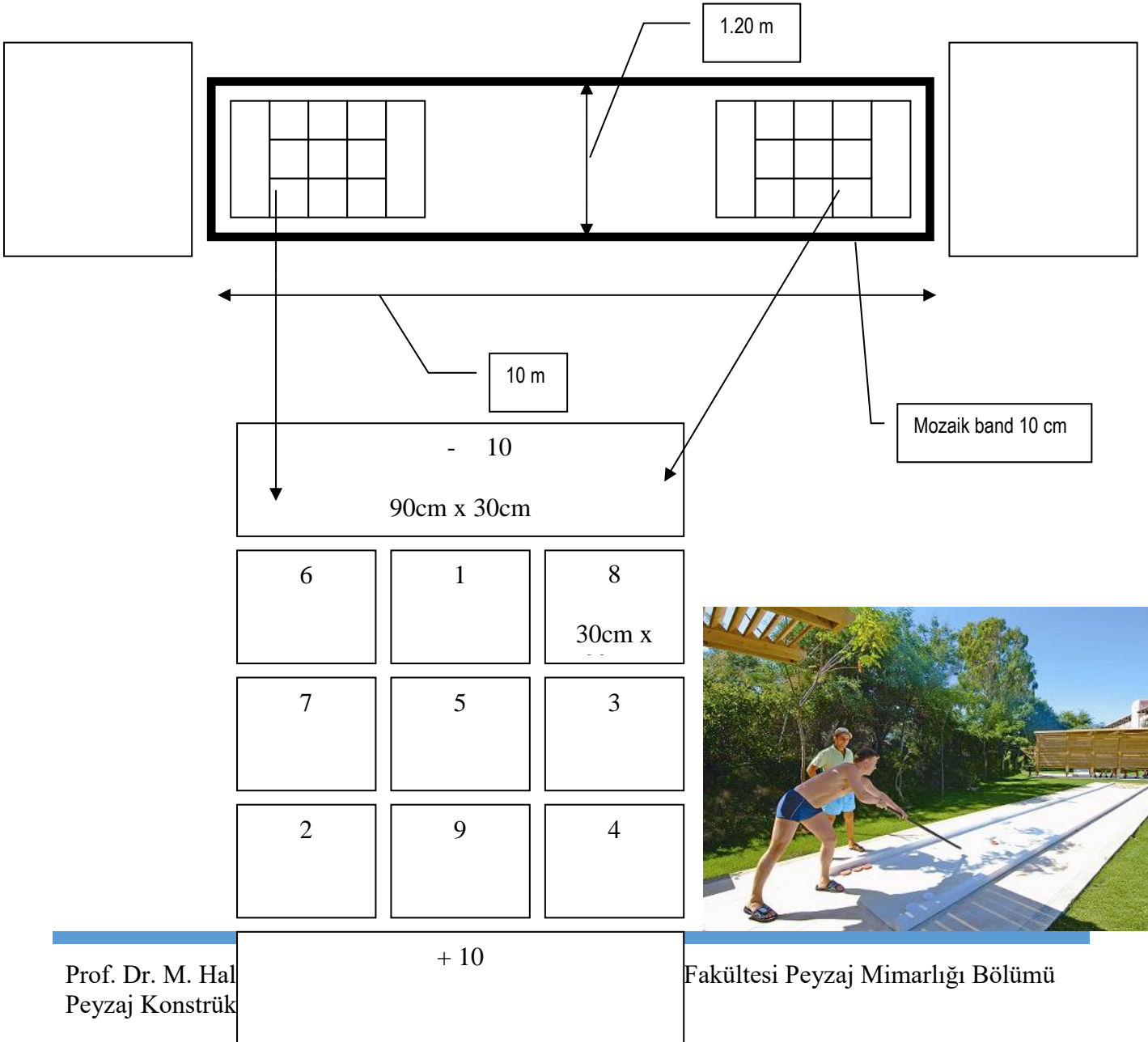
Takımlar 3 kişiden oluşmaktadır.

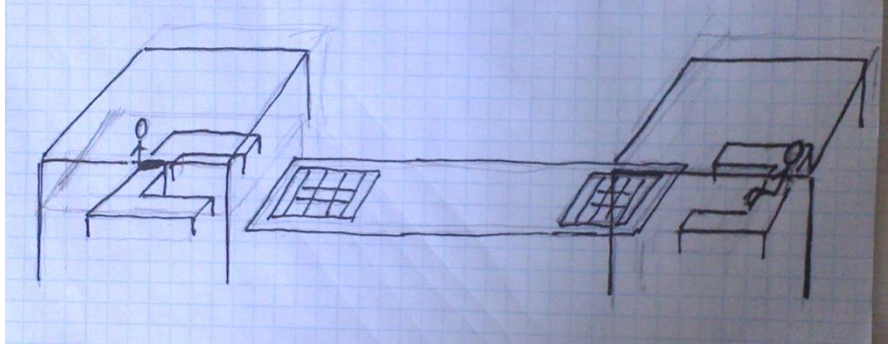
Şekil 9.2: Sahil voleybolu sahası ölçüleri

9.3. Shuffleboard sahası

SHUFFLEBOARD SAHASI (15 x 10= 150m² x 3 parkur =450M²)

- 3 parkur
- Gölgeleme ve oturma bankları 10 kişinin oturabileceği şekilde olmalı
- Sahanın içi mozaik, rakamlar da perçin ile yazılmalı
- Sahalarının yerleşimi ardaşık veya yan yana dilediğiniz gibi yerleştirebilirsiniz.

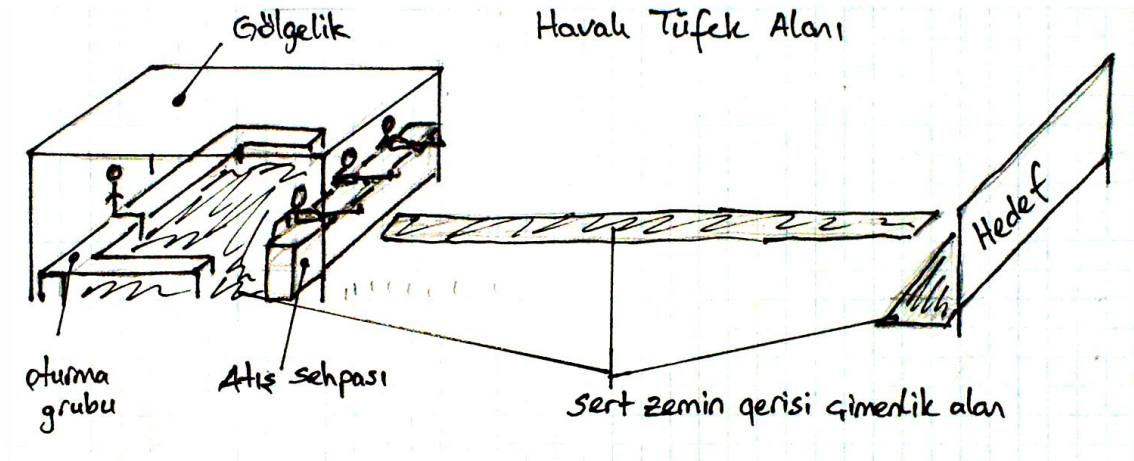
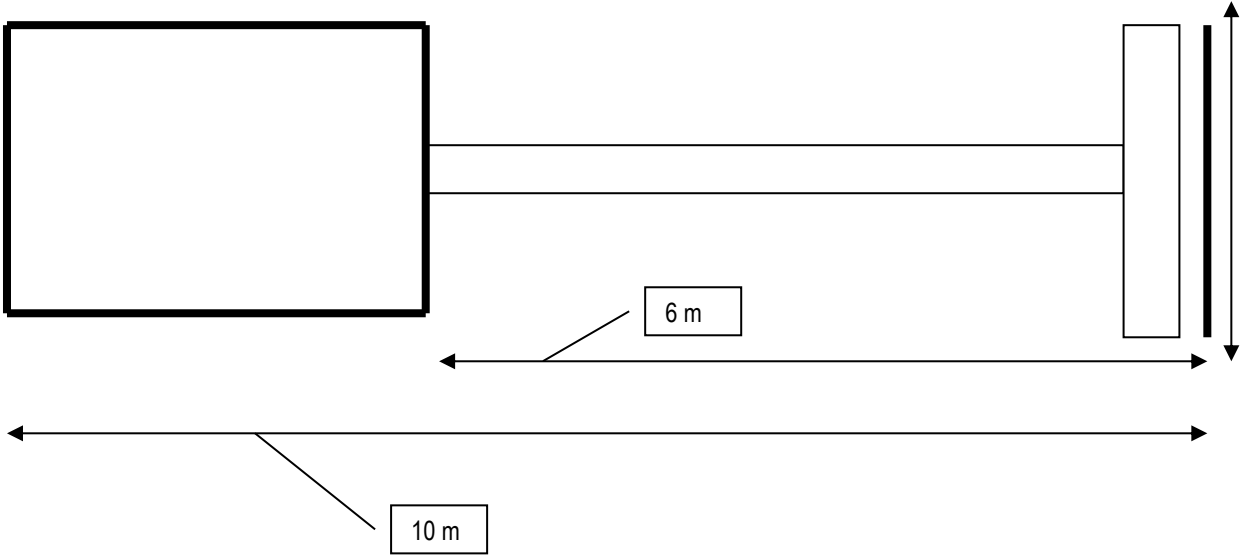
Şekil 9.3: Shuffleboard sahası ve ölçüleri

9.4. Havalı tüfek sahası

HAVALI TÜFEK ALANI (12m x 7 m = 84m²)

- Tek gölgeliğin içinde 3 lü atış parkuru;bknz. El ile çizim.
- Bu alanın tasarımı yine dilediğiniz gibi olabilir.
- Gölgelikli (gölge alanı atış yapanlar ve oturup bekleyenler için olmalı)
- Hedef tahtasının önü taş ile atış ve oturma alanı sert zemin olmalı gerisi çim olabilir.

6 m

Şekil 9.4: Havalı tüfek sahası ve ölçüleri.

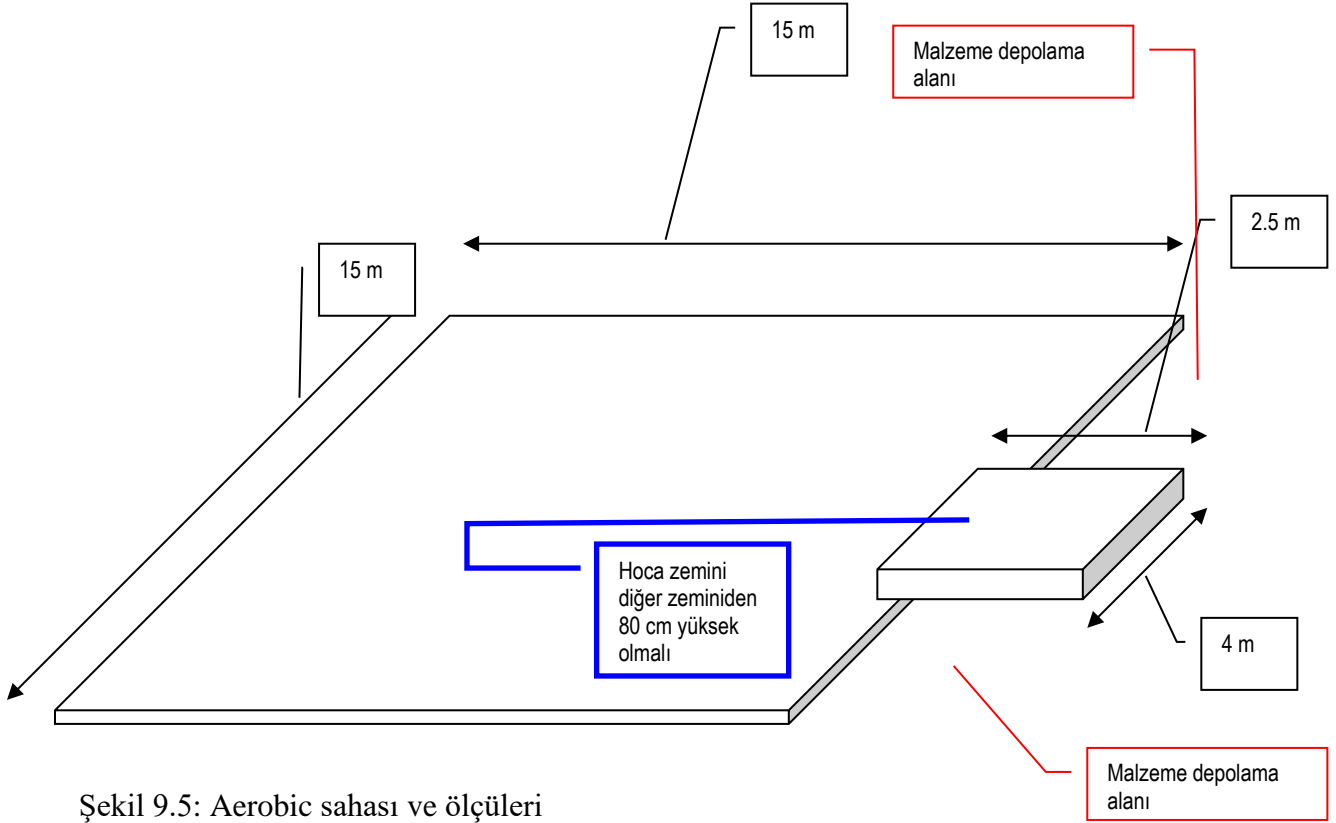
9.5. Aerobic sahası

Aerobic sahası dış mekan

- Zemini tartan olmalı çim renginde olabilir, tam kare olmak zorunda değil amorf bir şekil düzenlenebilir, ancak öğrencilerin ve hocanın görüş açısının arasında hiçbir engel olmamalı
- Üstü kapalı dekoratif gölgelikli
- Kolay ulaşılır merkezi bir alanda olmalı

BÖLÜM 13: SPOR ALANLARI

- Katılımcının kotu ile hocanın kotu arasında fark olmalı (hoca daha yüksek bir bölümde olmalı).
- Mümkünse hocanın arkası aynalı duvar olmalı
- Müzik tesisatı olmalı, kilitlenebilir (hocanın platformunun yanında)
- Spor malzemelerini muhafaza edebilmek için dolap (hocanın platformunun yanında)
- **Ölçüleri 225m²**

Şekil 9.5: Aerobic sahası ve ölçüleri

Şekil 9.6: Aerobic sahası

9.6. Badminton

Badminton sporu, arkeologlar ve tarihçilere göre günümüzden 3000 yıl öncelere kadar gitmektedir. Çin imparatorluğundaki Chu-Sülalesi devrinde beşaltı kaz tüyünün bir vişneye takılıp güneş altında kurutularak elde edilen tüytop, bir raket ile oynanmıştır. 1988 Seul Olimpiyatlarında Badminton gösteri sporu olarak yer almıştır. 1992 de düzenlenen Barcelona Olimpiyatları'nda ise Badminton ilk kez olimpik sporlar programına alınmıştır.

Ülkemizde Badminton ;

Türkiye Badminton Federasyonu (TBF) 31.Mayıs.1991 de kurulmuştur. 3.Kasım 1991 de 104. Üye sıfatı ile Uluslararası Badminton Federasyonu (IBF) tarafından tam üyeliğe kabul edilmiştir.

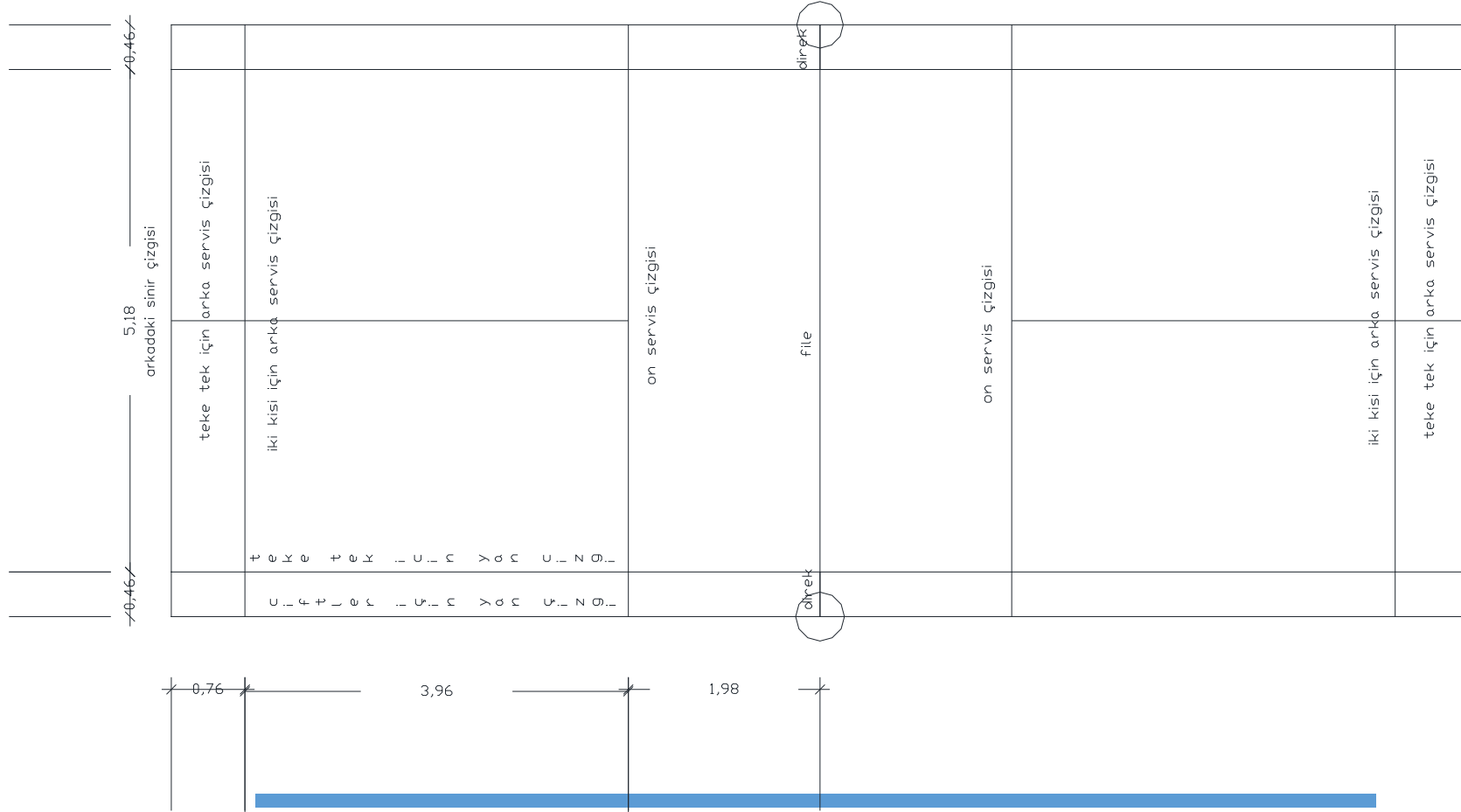
BADMİNTON GEREÇLERİ

1. Direkler :Çiftler oyun alanı yan çizgileri üzerinde yerleştirilen file direklerinin yerden yüksekliği 1.55m olmalıdır. Direkler taşınabilir ya da sabit olabilir. Çiftler oyun alanı yan çizgileri üzerine yerleştirmeyen direkler için, yan çizgilere 4 cm genişliğinde bir bant fileye dikey olacak şekilde konularak oyun alanı genişliği tespit edilebilir.
2. Tüytop :Tüytop doğal ya da sentetik malzemeden imal edilebilir. Ne tür malzemeden imal edilmiş olursa olsun, topun havadaki süzülüş özellikleri, ince bir deri tabakası ile kaplanmış mantar tabanlı, doğal kaz tüyünden mamul standart bir tüytopun özelliklerini yansıtmalıdır.
3. Raket: Raket; Sap, örgülü alan, baş, boyun, ve çerçeveden oluşmaktadır. Sap, raketin oyuncu tarafından tutulmak üzere tasarlanmış kısmıdır. Örgülü alan oyuncunun tüytopa vurduğu kısımdır. Baş, örgülü alanı çevreler. Şaft, sapı baş kısmına bağlar. Boyun, (eğer var ise) şaftı raketin baş kısmına bağlar. Baş, boyun, şaft ve sapa hep birlikte çerçeve denir.

9.6.1. Oyun Kuralları:

- **Puanlama:** Aksi kararlaştırılmadığı sürece taraflar en çok beş set oynayacaklardır. Yalnızca servis kullanan taraf sayı alabilir. Tek erkek ve çiftler karşılaşmasında, 15sayısına ilk olarak ulaşan taraf seti kazanır. Tek bayanlar karşılaşmalarında 11sayısına ilk olarak ulaşan taraf seti kazanır.
- **Kura atışı:** Oyuna başlamadan önce taraflar arasında kura atışı yapılır ve kazanan taraf servis kullanmaya ya da karşılama önceliği veya oyuna hangi yan alandan başlayacağını seçer.
- **Yarı alan değişimi:** Birinci setin bitiminde, üçüncü set öncesinde ve üçüncü sette ya da tek set üzerinden yapılan maçlarda, önde giden taraf, 11 sayılık sette 6. sayıya ulaşınca veya 15 sayılık sette 8. sayıya ulaşınca yarı alan değişimi yapılır.

Şekil 9.7: Badminton saha ölçüleri

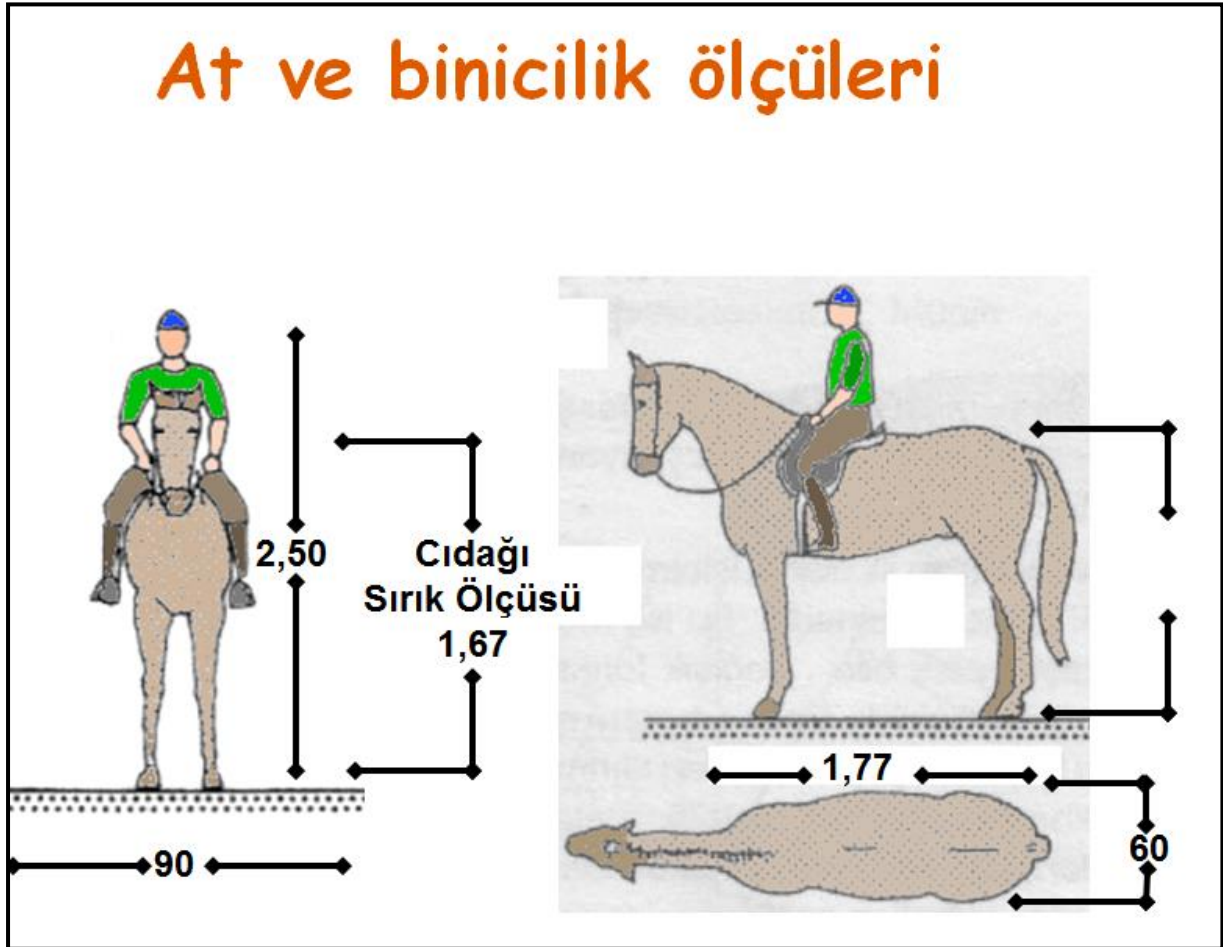

9.7. Binicilik

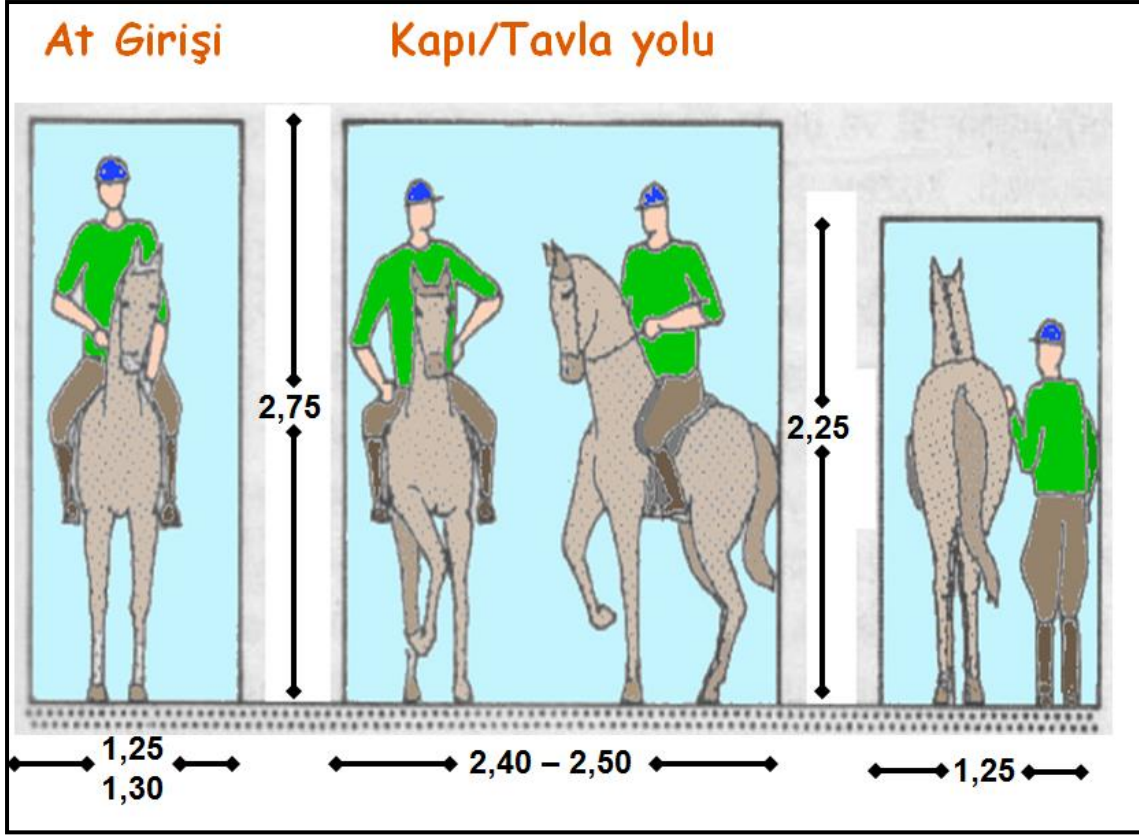
2.Dünya Savaşı'nda, savaş araçlarının mekanikleşmesi, savaş sonunda ise teknolojinin günlük hayata tamamen hakim olmasıyla birlikte at, artık bir savaş aracı ve günlük yaşamın bir parçası olmaktan çıkarak, sportif amaçlar doğrultusunda yetiştirilmeye ve kullanılmaya başlanmıştır. Böylece en modern biçimiyle at yetiştiriciliği başlamış, birbiri ardına şampiyonalar ve yarışmalar düzenlenmiştir. En önemlisi de insanların bu konuya dikkatleri çekilerek ilgileri uyandırılmıştır. Günümüzde de, başta İngiltere olmak üzere pek çok ülkede binicilik en önemli spor dallarından biri olmuştur.

Osmanlılarda geleneksel olarak yapılanlar dışında, günümüz anlayışına yaklaşan at yarışları, düzenli olarak ilk kez 1881 yılında Sultan Abdülaziz döneminde başlamıştır. Sultan Abdülaziz, başarılı atların sahiplerini ödüllendirerek at ırkının iyileştirilmesini teşvik etmiştir. Atçılığa verilen bu önem, daha sonraki dönemlerde sürekli savaşlar, gıda yetersizlikleri, ekonomik zorluklar ve çeşitli hastalıklarla gerileme göstermiştir

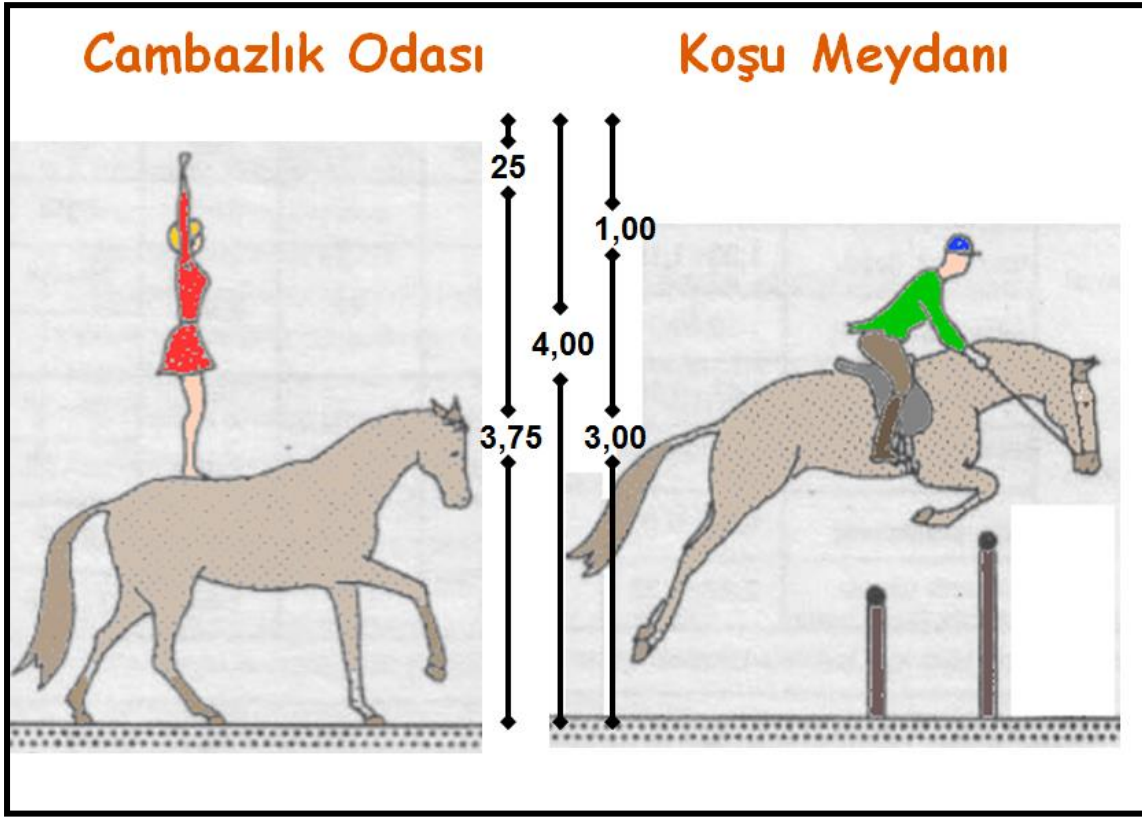
Türkiye'de çağdaş anlamda binicilik 1910'lu yıllarda başlamış, sportif anlamda binicilik karşılaşmaları ise XVI. yy'da Avrupa'da başlayıp gelişerek buradan bütün dünyaya yayılmıştır. 1960'lı yıllara gelindiğinde binicilik sporunda, dünya çapında büyük bir gelişme görülmüştür.

Şekil 9.8: Binicilik için ölçülendirme

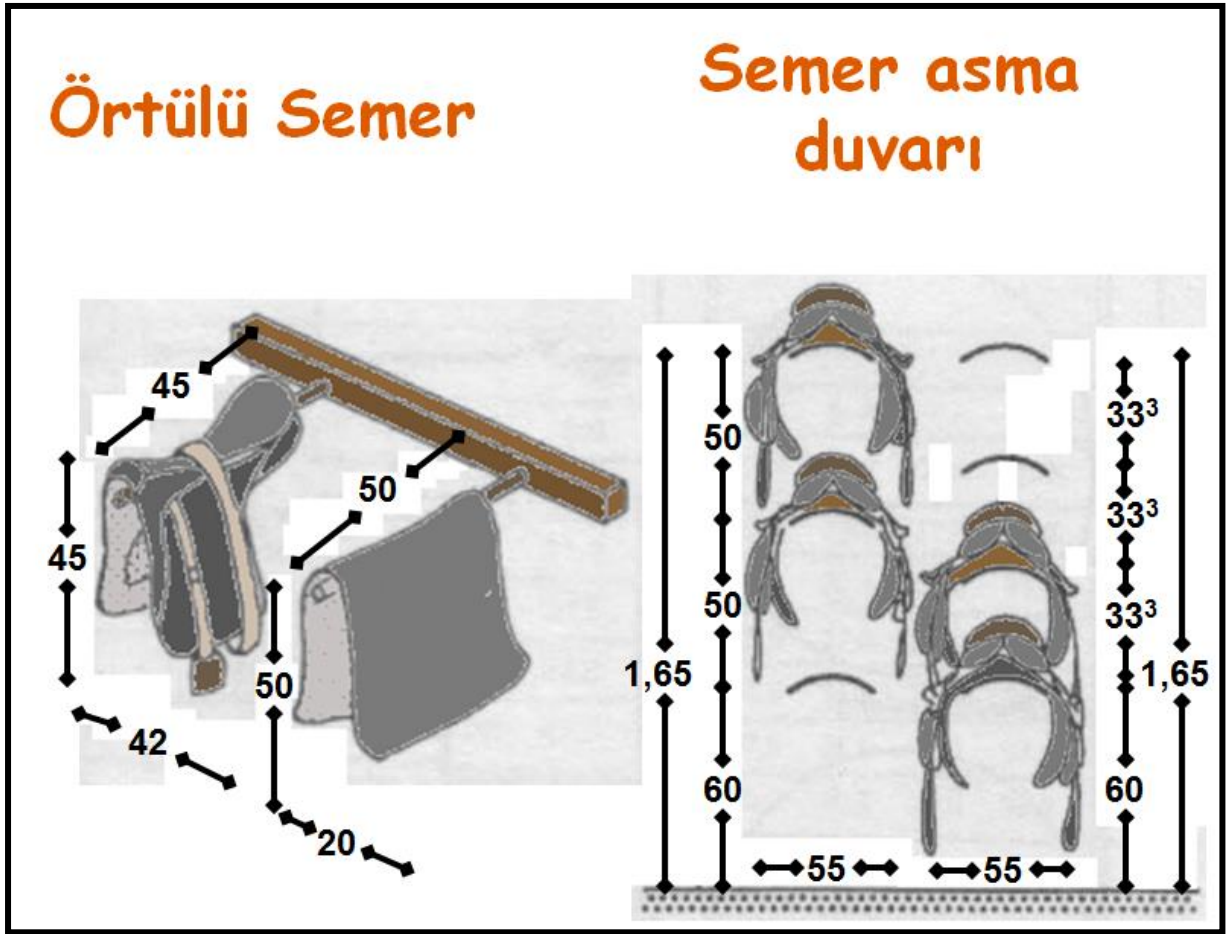

Şekil 9.9: Binicilik için ölçüler

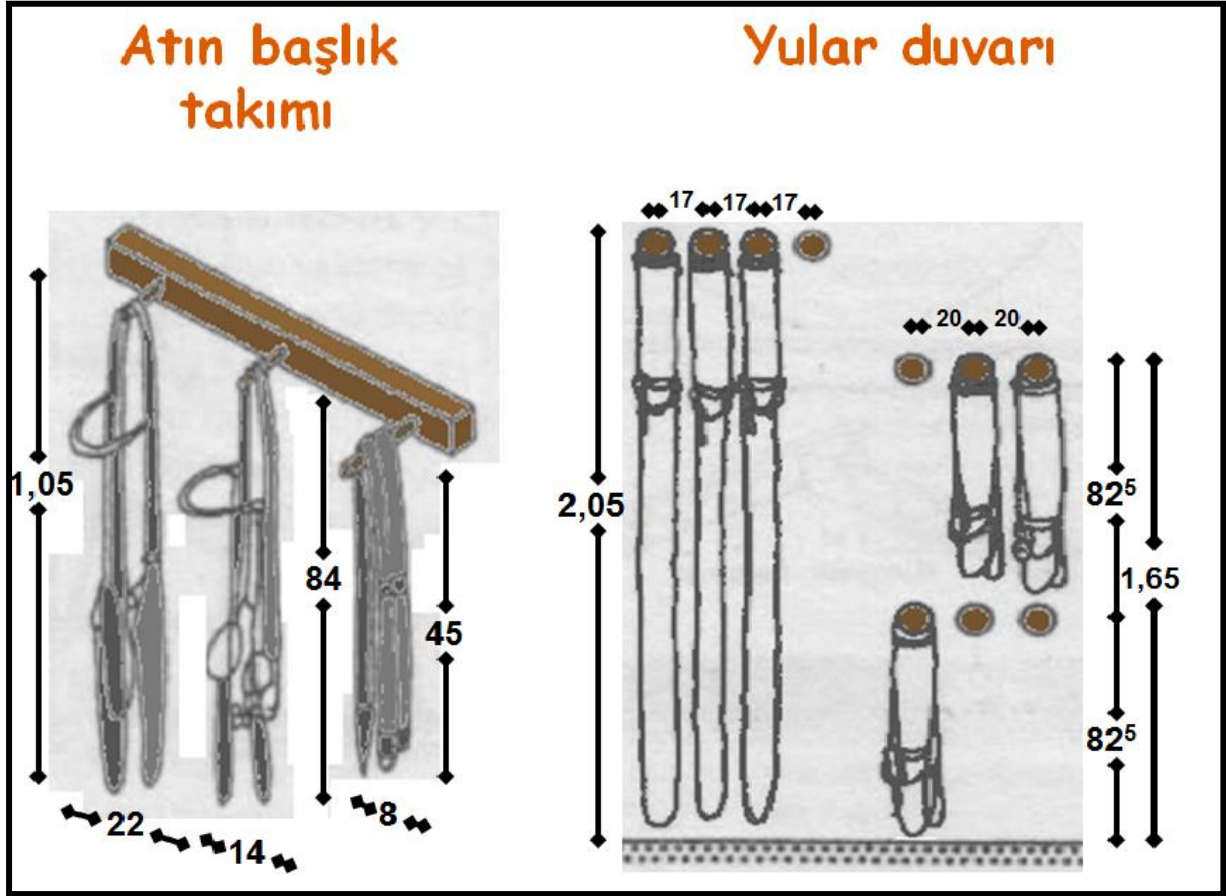

Şekil 9.10: Binicilik için ölçüler

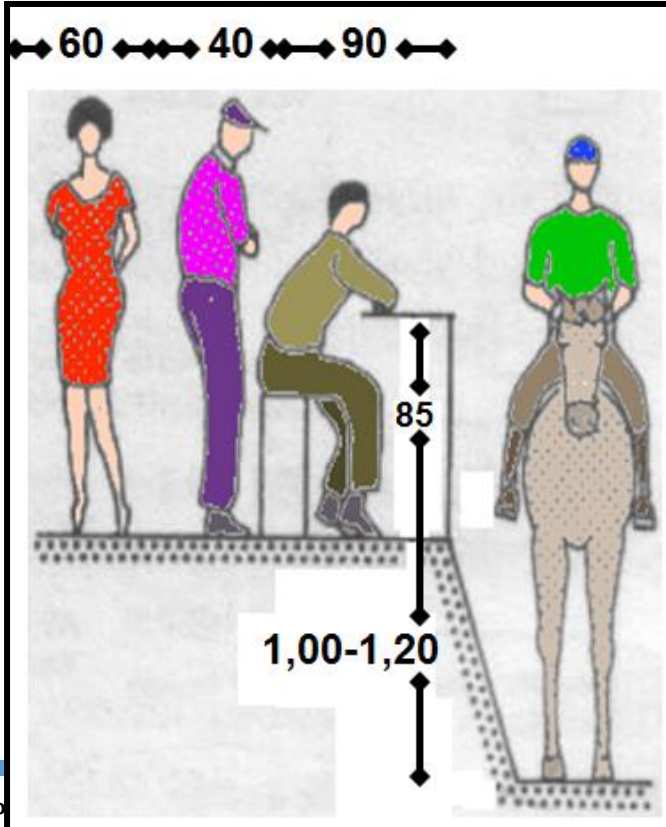
Semer odaları mümkün olduğunca çok duvar yüzeyli uzun dikdörtgen ve 4,0-4,5m genişliğinde olmalıdır. Semer odaları ve temizlik odaları ısıtılabilir ve havalandırılabilir olmalıdır. Binme ve antrenman odasının en az iç yüksekliği 4,00m'dir. Seyirci yerlerinin gerekli sayısı hakkında genel açıklama yapılamaz.

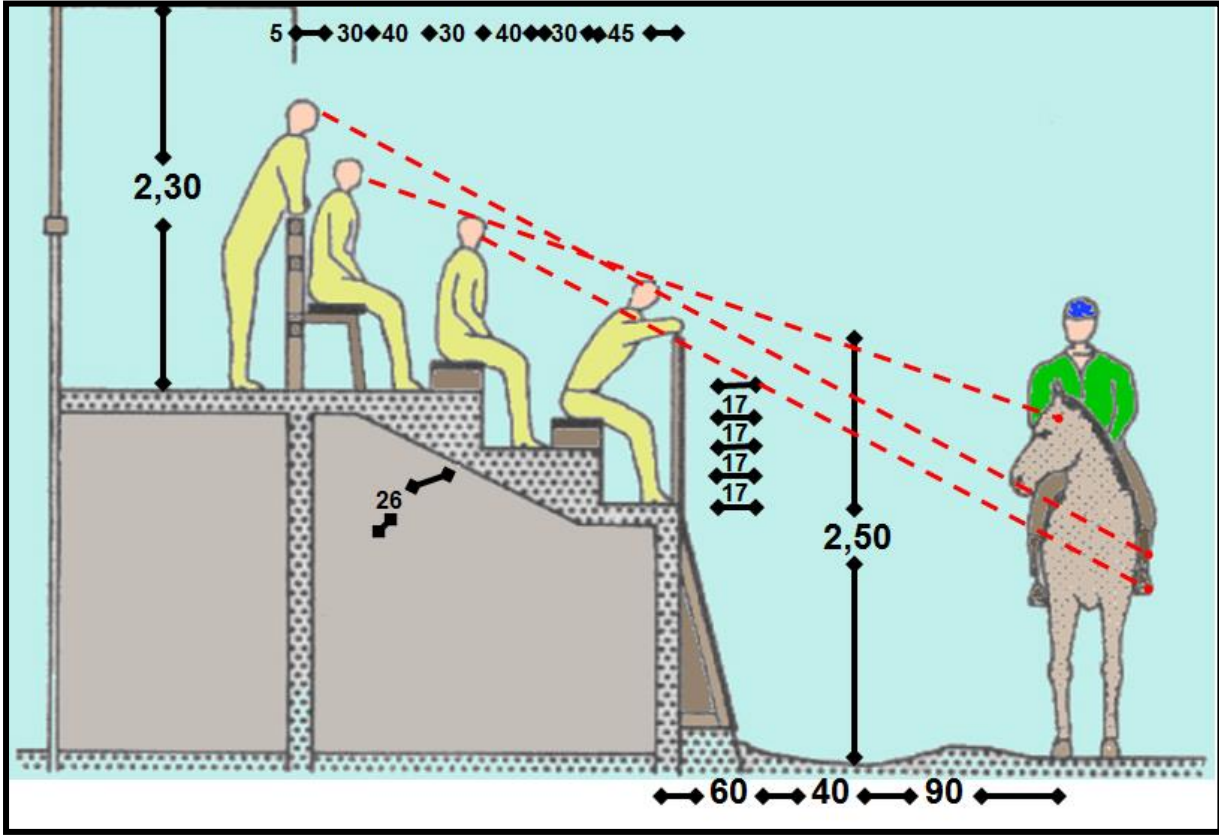
Şekil 9.11: Binicilik için ölçüler.

Şekil 9.12: Binicilik için ölçüler.

Seyirci oturma düzeni atlara dik olarak bakacak şekilde olmamalıdır. Amaca uygun çözüm seyirci münasebeti ilk sıra oturak için ,ikinci sıra ayakta durmak için düzenlenmelidir.

Şekil 9.13: Seyirci Oturma Düzeni Ölçüsü.

Şekil 9.14: Binicilik sahası için ölçüler

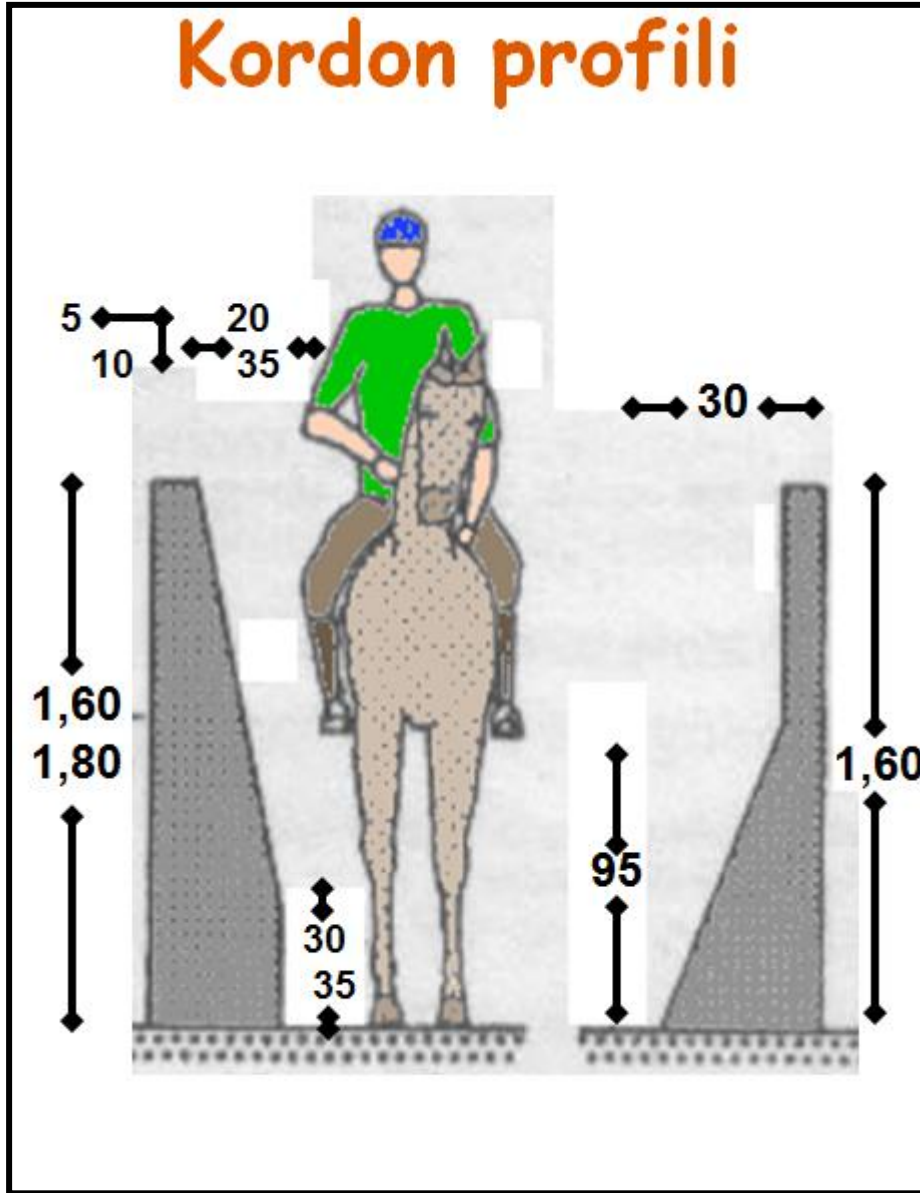
Hipodromlarda En az 200 kişilik bir oturma birimi yer almalıdır.

Ana girişin büyüklüğü orta ağırlıktaki bir kamyonun geçebileceği şekilde 3,00m genişliğinde ve 3,80m yüksekliğinde olmalıdır. Manej zemininden itibaren 2m'ye kadar pencereler sık gözenekli kafes tel ile korunmalıdır. 10 at için yeterli hareket sahası yaklaşık 1000m² olarak tasarlanmalıdır.

Koşu pistinin sonundaki bantlar çeşitli işlere yaramaktadır. Atların terbiyeleri sırasında işi kolaylaştırdığı gibi, biniciyi yaralanmalara karşı korur. Meyilli parçaların dikeylere eğimi ≥ 20 olmalıdır.

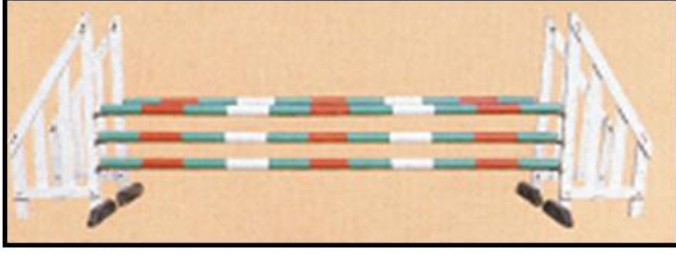
Esas olarak farklı hipodromların faaliyet işlevleri, işletme özellikleri ve yöresel ortamlarındaki varyasyonların dışında benzerlikler arz etmektedir. Esas program niteliğinde, atların barınması ve bakımı için farklı yapı önlemleri alınmalıdır. Kapalı binme alanı kötü hava koşullarında bile binicilik işletmesinin sürekliliğini sağlar.

Engellerin büyük bir kısmı maneş-ana aksının istikametinde olduğundan at ve binici açısından atlama yeri-boyuna aksının istikameti, kuzey-güney yönünde olmalıdır. Kuzey-güney istikametinde bulunan turnuva yerlerinde, hakem tribünü ve tek taraflı seyirci tribünü, büyük atlamalar öğleden sonra yapıldığından, koşu yerinin batısında bulunmalıdır. Bir koşu yerinin en az ölçüsü net olarak 20x40m'dir.

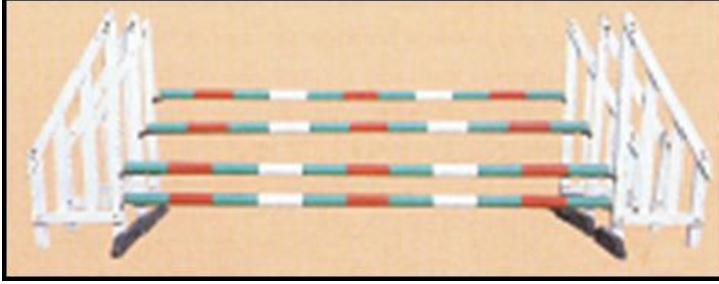
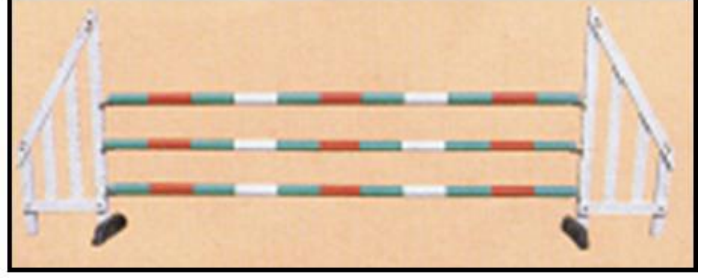
Şekil 9.15: Binicilik için ölçüler

Engel atlama parkurlarında dik mani, oxer, bardispa, havuz, yelpaze, sandık, perde gibi farklı türde maniler bulunur. Parkurlar farklı tipte manilerin belli bir sıra takip ederek dizilmesi ile oluşturulur.

Oxer

Dik Mani

Bardispa

Şekil 9.16: Binicilikte maniler

Şekil 9.17: Binicilikte maniler
www.ataturk.net
www.hasbinicilik.com
www.atkolik.com
Neufert Yapı Tasarım

10. Buz pateni

Buz pateni dondurulmuş su yüzeyi üzerinde; altında özel keskin bir metal bulunduran ayakkabıyla serbest veya profesyonel olarak yapılan spordur. Buz pateni gerek donmuş göllerde gerekse yapay olarak dondurulmuş özel kapalı veya yarı kapalı alanlarda yapılabilir. Genellikle sadece patenler kullanılmasına rağmen güvenlik için dizlik, dirseklik ve kasklar kullanılmaktadır.

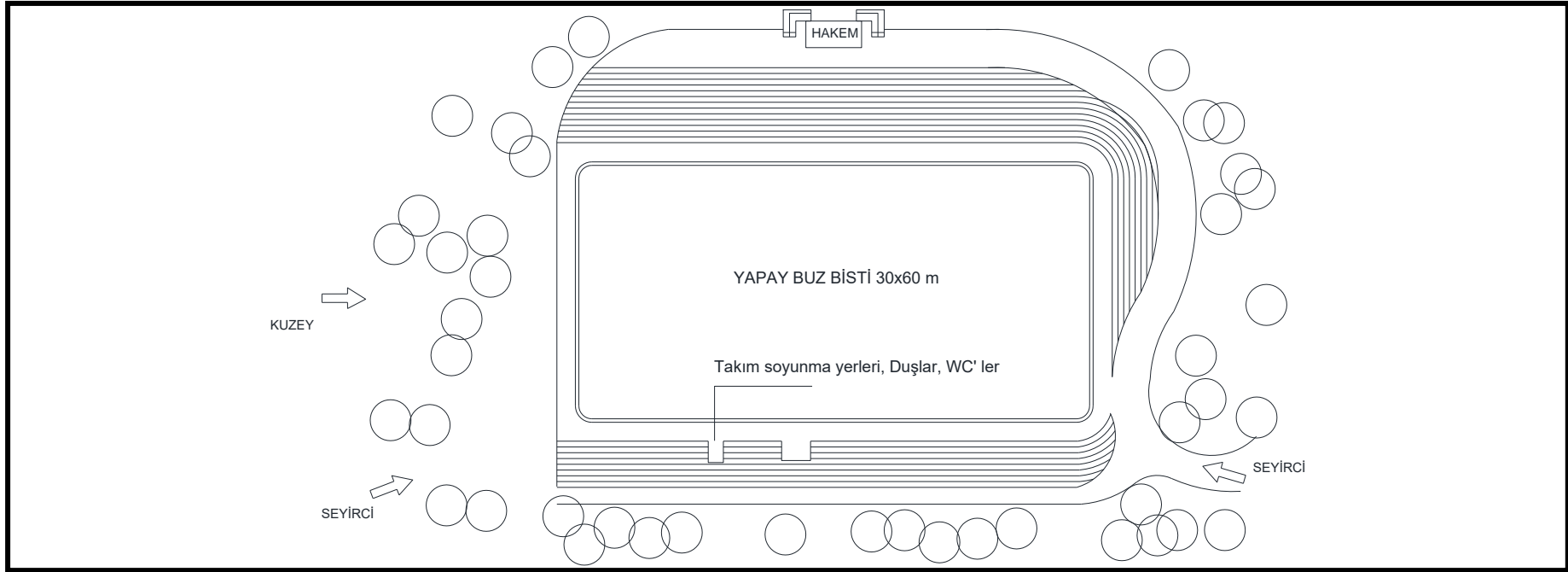
8.1. Alan ölçüleri

Alan ölçüleri buz pateni yapılış amacına göre değişmektedir.

Pistin inşa edileceği alanın büyüklüğüyle orantılı olarak pist büyüklüğü belirlenir .Ancak alanın büyüklüğü ile aktivite oranı artacağından alan boyutu olduğunca büyük tutulmalıdır. Profesyonel anlamda buz pateni yapılacaksa (örneğin, artistik patinaj) alan ölçüleri dikdörtgen şeklinde kısa kenarı 26-30 metre uzun kenarı 56-60 metre arasında olmalıdır.

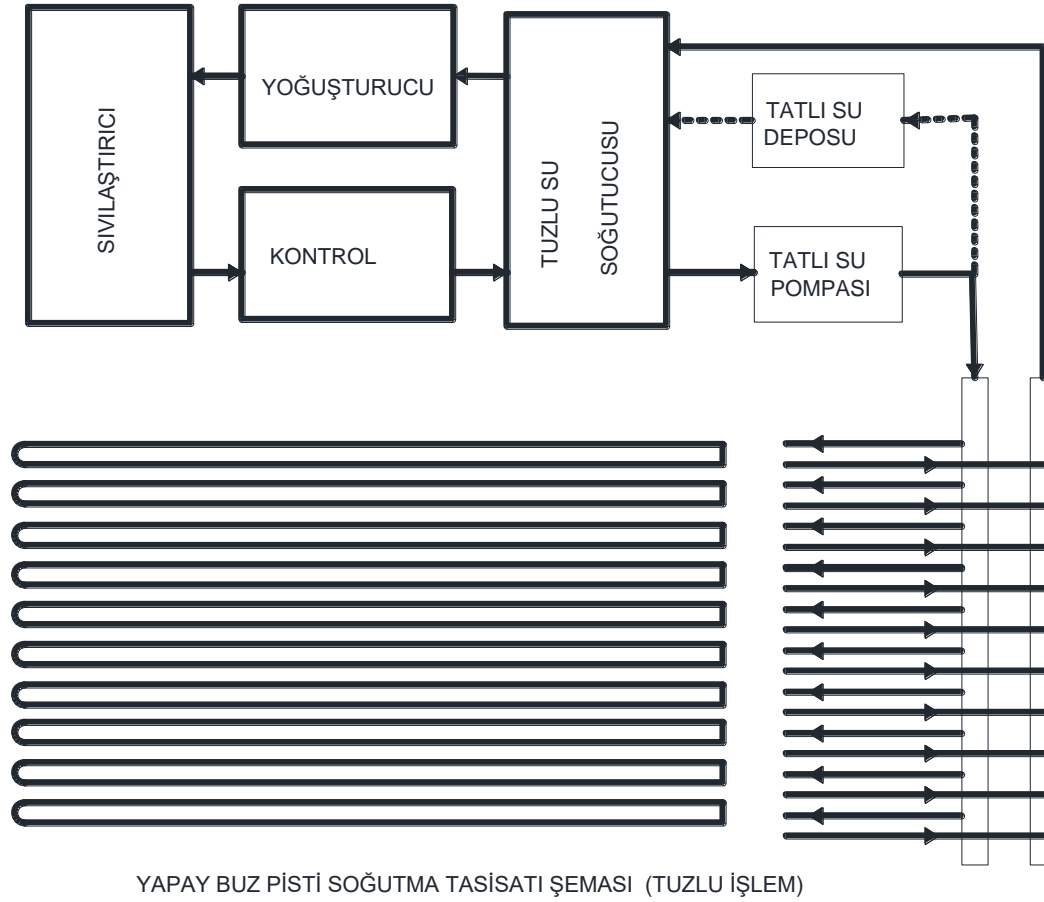
8.2. Soğutma sistemi

Soğutma sistemi zemin altına döşenen soğutma boruları ve soğutucu mekanizmadan oluşur. Borulardan geçen soğuk tuzlu eriyik döşeme üzerindeki buz tabakasını erimelere karşı korur.

Şekil 10.1: Buz pateni sahası

BÖLÜM 13: SPOR ALANLARI

Şekil 10.2: Buz pateni sahası soğutma sistemi

11. Paten ve kayak alanları

Paten ve kayak, çocukların sokaklardaki kaldırım ve rampalardan kayarak geliştirdikleri, daha sonra özel alanların yapılıp turnuvaların düzenlenmesiyle gelişmiş bir spor dalıdır. Paten; Düz zeminlerde kaymakta kullanılan, altında tekerlekleri bulunan özel ayakkabıya verilen isimdir. Paten çeşitleri şunlardır:

- Rampa-hareket pateni
- Hız pateni
- Arazi pateni

9.1. Kayak

Avrupa'da yetişen mepali denilen bir tür ağaçtan yapılır. İnce ince doğranan bu ağaç sıcak suda bekletilir daha sonra sıcak suda eriyen dilimler üst üste konarak ve aralarına çeşitli ilaç ve tutkallar (sağlamlaştırmak için) sürülerek pres yapılır. Bu presler özel kalıplardır. Tahtadaki eğimi sağılar ve iki tarafın yani ön ve arkanın kalkık olmasını sağılar. Sonra fırınlanır ve en son olarak kullanıcının isteğine göre özel testlerle kalınlığı ve uzunluğu verilecek şekilde kesilir.

TRAK : Kaykayın altına monte edilen Alüminyum dökümden yapılan bir parça. Trak tekerlekle kaykayın tahtasını bütünleştiren parçadır.

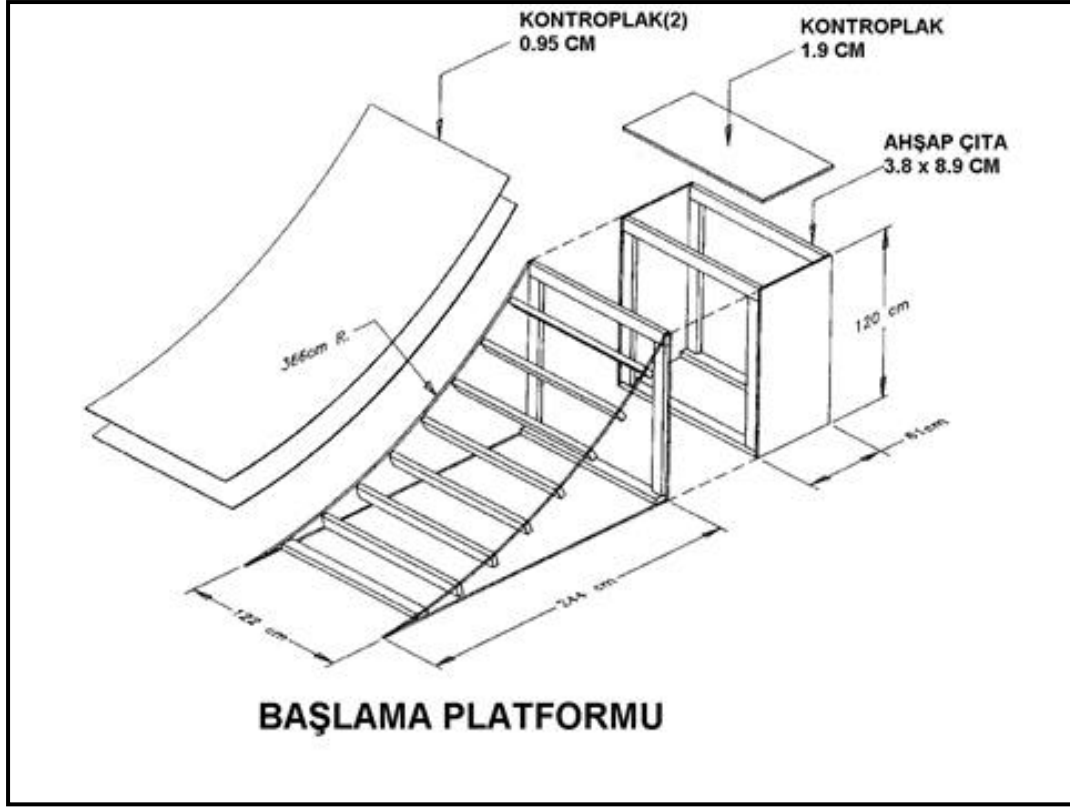
TEKERLEK : Kauçuk silikon ve lastikten yapılan bir parçadır. Değişik milimlerde ve değişik kalınlıkta olabilir. Küçük tekerlek (52mm - 53mm) daha rahat hareket yapmak için tercih edilir. Büyük tekerlekler rampalarda kullanılır.

RULMAN : Tekerin içine takılan demir, çelik, seramik gibi materyallerden yapılan halka şeklindeki parçadır. Değişik ebatlarda ve değişik renklerde olabilir.

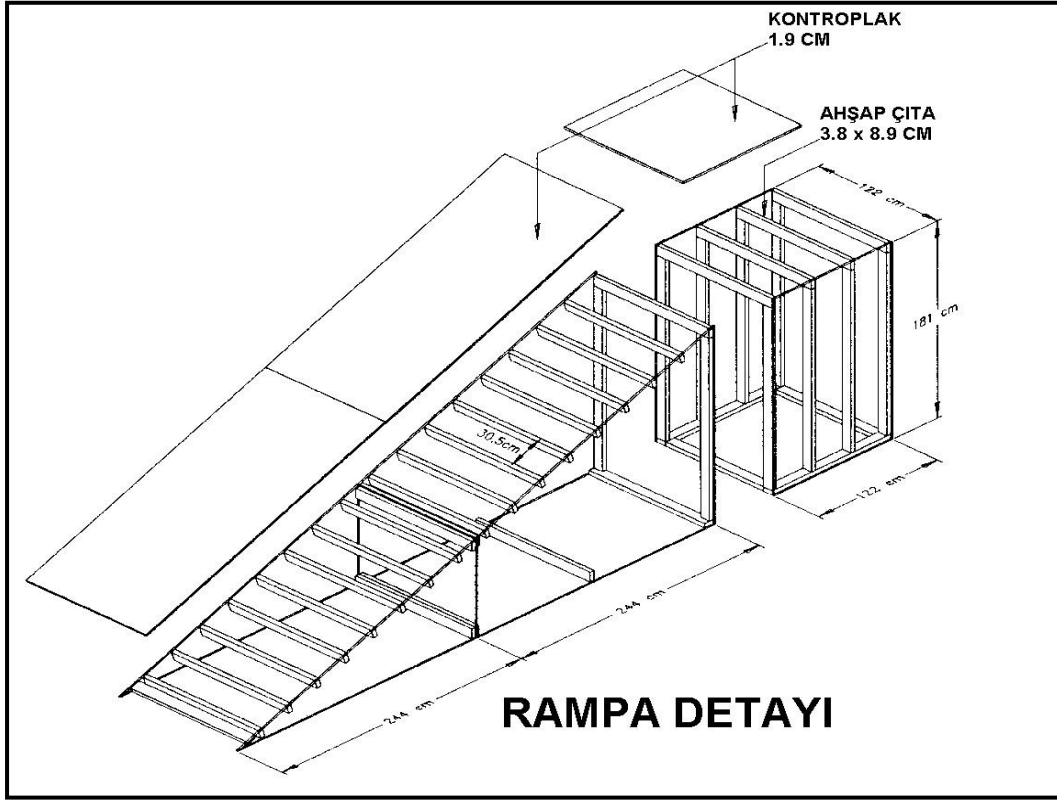
ZIMPARA : Kaykayın üstüne takılan, siyah yapışkanlı ayağın kaymasını engelliyen bir tür stickerdir. Her renkte ve değişik şekillerde olanları vardır.

9.2. Tasarım ilkeleri

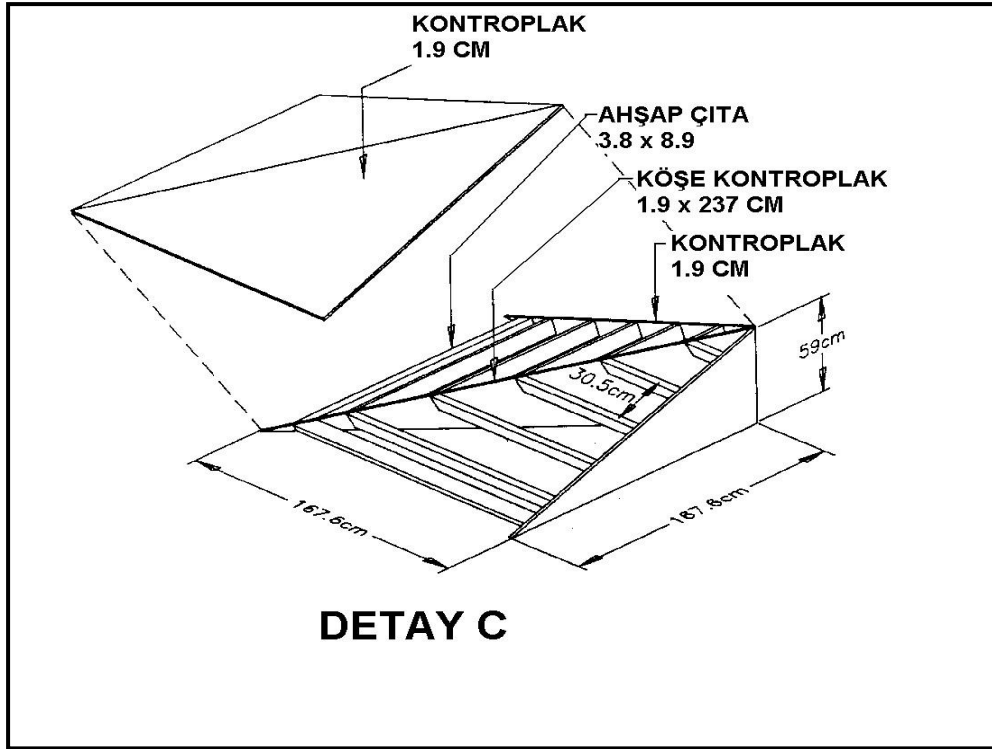
- Alanın ve alandaki rampa yerleşimlerinin belli standardı olmamakla birlikte, kullanım amacı ve yerine göre düzenlenir.
- Ayır ayrı tasarlanmış çukur tümsek, düz rampalar ve kenarlıkların farklı kombinasyonlar şeklinde birleştirilerek çeşitli pistler ve kompleks alanlar oluşturulabilir.
- Pist tasarlanırken sirkülasyonun sürekliliği sağlanmalıdır. Yani sporcunun alan içindeki hareketleri tanımlanmalıdır.
- Rampalar tasarlanırken seçilen malzemenin dayanıklılığı önemlidir. pistin açık, yarı açık veya kapalı oluşuna göre değişik malzemeler kullanılmalıdır.
- Seyirciler için özel bir yer olmamakla birlikte alanı yukarıdan görme ilkesiyle amfi şeklinde tribünler tasarlanabilir.

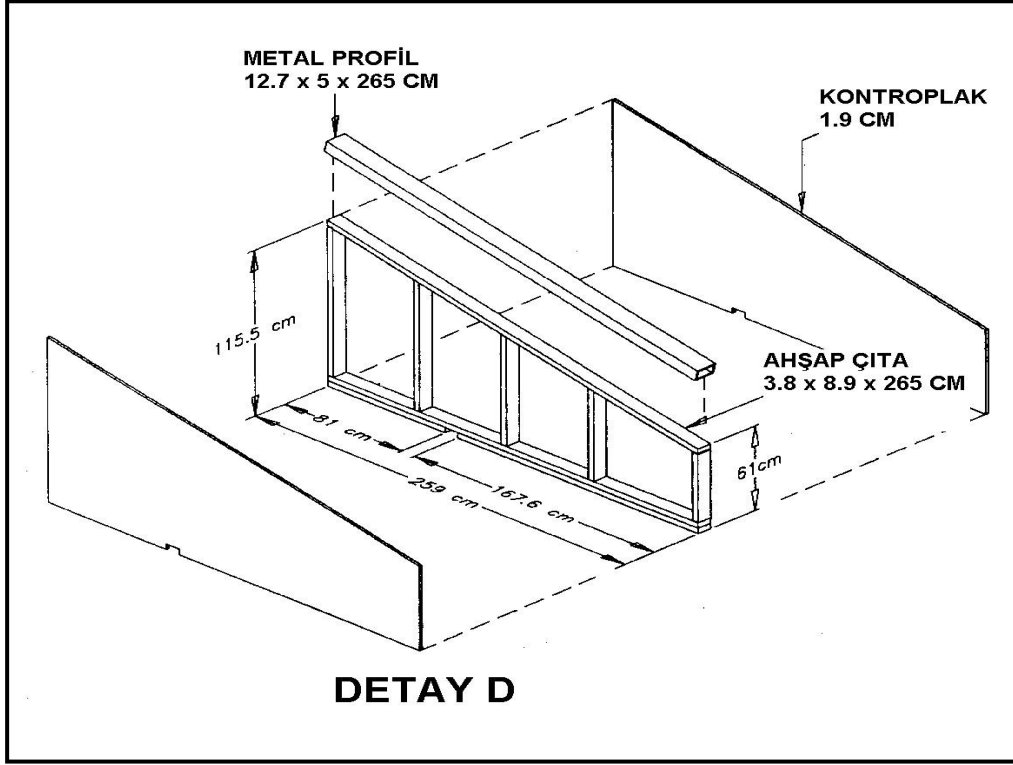
Şekil 11.1: Başlama platformu.

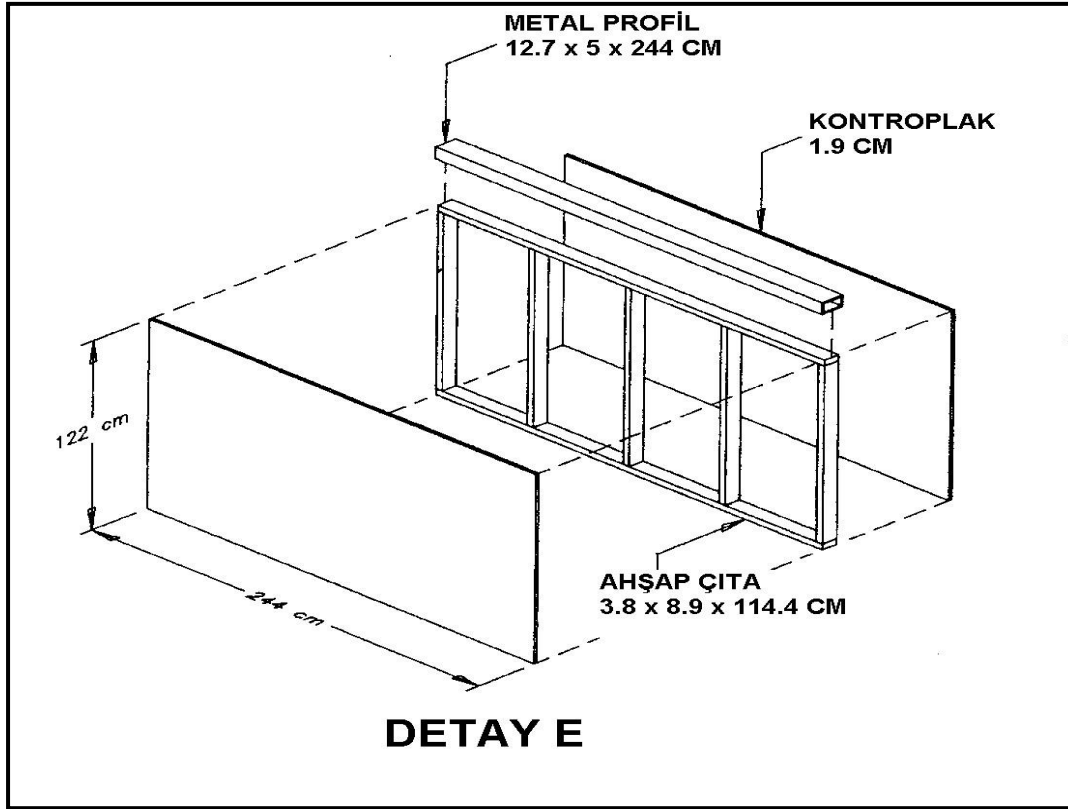
Şekil 11.2: Rampa detayı

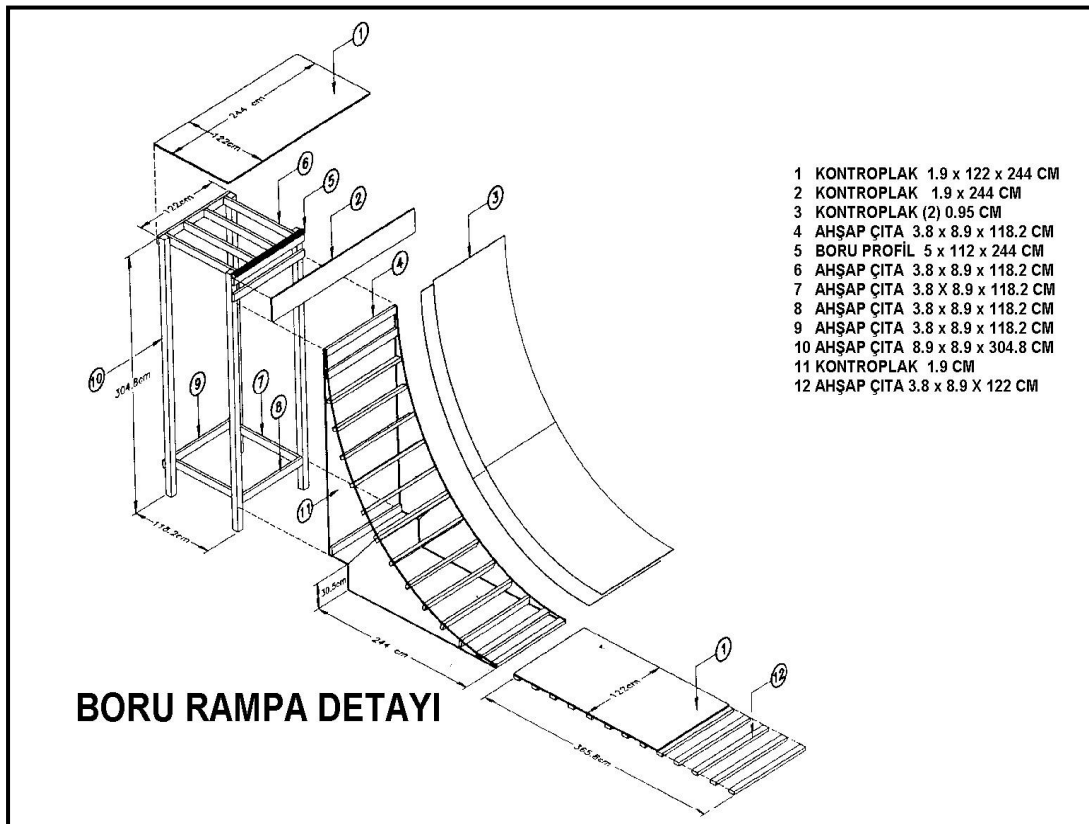
Şekil 11.5: Eğik rampa detayı.

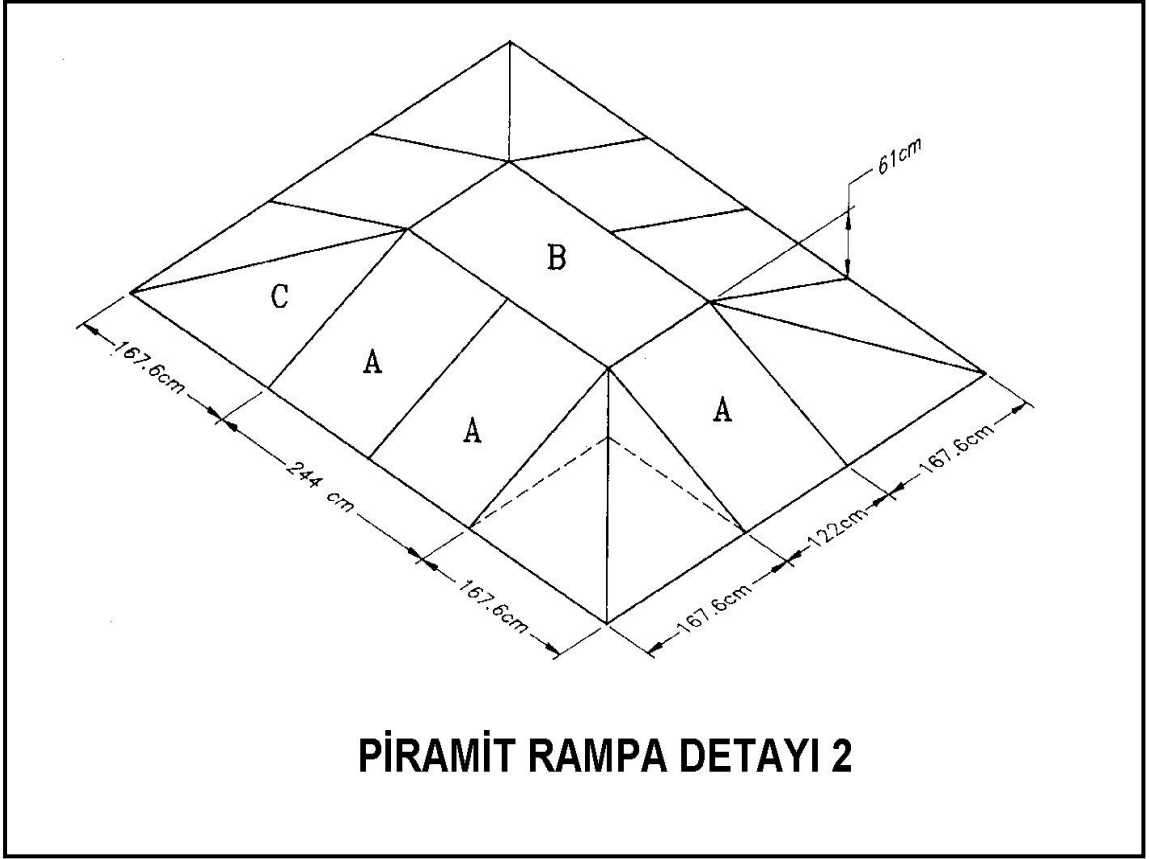

Şekil 11.6: Rampa detayı

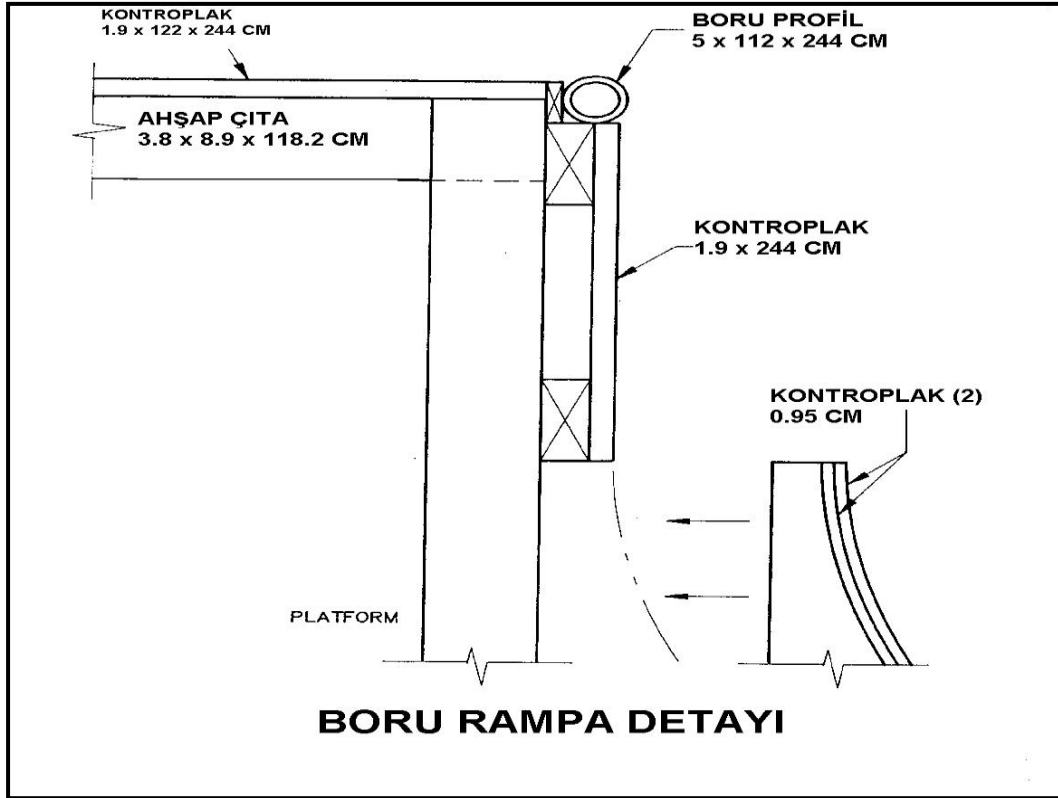

Şekil 11.7: Rampa detayı.

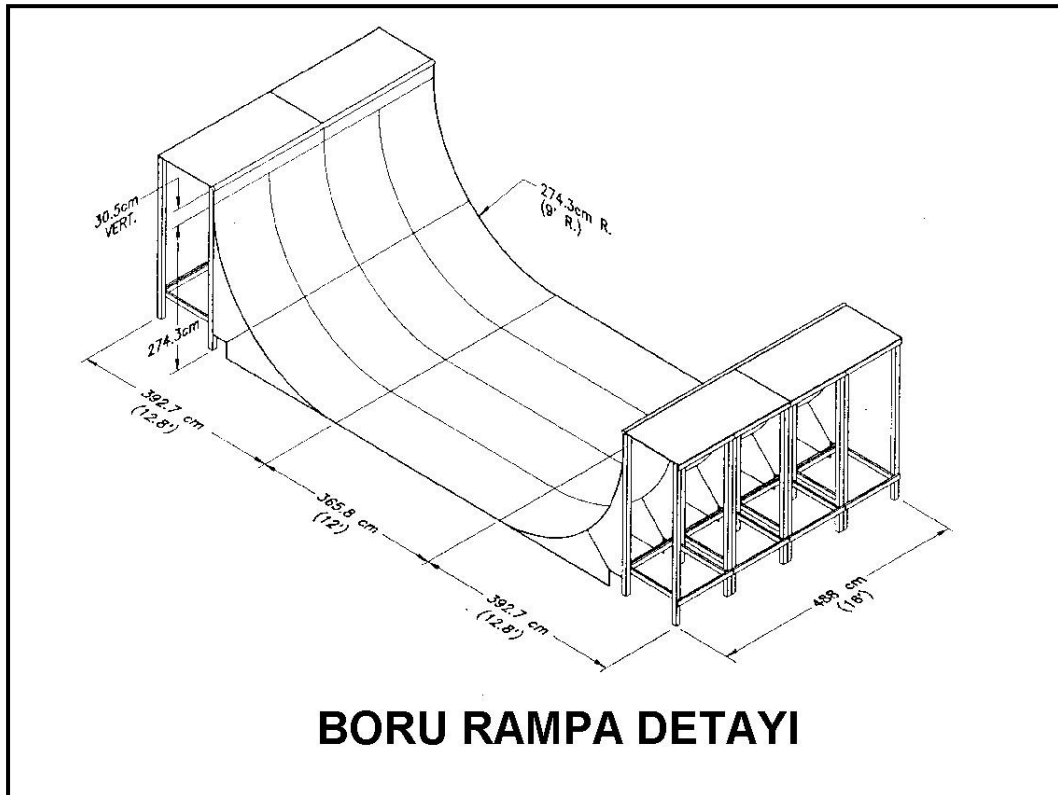

Şekil 11.10: Piramit rampa detayı.

Şekil 11.11: Boru rampa detayı.

Şekil 11.12: Boru rampa detayı.

- www.patenbinbir.net
- www.netslide.com
- www.southforkcofc.org
- www.roller-skate.org
- www.defijeunes.fr
- www.isle-sur-sorgue-antigues.com/urban/skate.htm
- www.rampag.com
- www.nebraskarubber.com
- www.dnboards.com
- www.atlas-italia.it

12. Squash

19.yüzyıl ortalarında İngiltere'deki Harrow adlı okulda öğrencilerin boş tenis masası beklerken kortların dışında kalan duvarlar arasında masa tenisi topundan biraz daha hafif bir topla oynamaya başlamalarıyla ortaya çıkan bir spor dalıdır.

1929 yılında bir squash derneği kurularak tüm squash oynanan ülkeler bir çatı altında toplanmıştır.

Raketinizle vurduğunuz top, ön duvardan geri gelmeli ve alt out çizgisinin (tin) üzerine vurmali, aynı zamanda dört duvarı çevreleyen üst out çizgilerinin de altında kalmalıdır. Oyuncu duvardan gelen topa direk vurmak (volley) veya bir kez yerden sekmesine izin vermek durumundadır. Mücadele (rally) topu karşılayan için şu durumlarda sona erer:

1. Topun yerden iki kez sekmesine izin verirse.
2. Alt out çizgisine (tin) veya altına topu vurursa, aynı şekilde topu üst out çizgisine veya dışına vurursa.
3. Ön duvara topu ulaştıramaz ise.

Squash oyununda sayıyı servisi atan taraf kazanır, mücadeleyi (rally) servisi karşılayan kazanır ise servis el değiştirmiş olur. Servisi atan oyuncunun skoru önce söylenir. 9 puana ilk ulaşan oyunu kazanır, ancak oyun önceden 8-8 ise o zaman servisi karşılayacak olan taraf 9 veya 10 olarak bitiş skorunu seçebilir. Maçlar 3 set üzerinden 2 set kazanan (best of three) veya 5 set üzerinden 3 set kazanan (best of five) şeklinde oynanır. Bazı maçlarda set sayıları 15 üzerinden oynanmakta, ancak yapılan her hata sayı ile değerlendirilmektedir.

Geçerli Servis

Top servis çizgisinin (cut line) üzerine vurduktan sonra sahanın rakip çeyrek alanının içine düşmesi gerekmektedir. Üst out çizgisine veya onun dışına da vurmaması gerekir. Aksi durumunda servis el değiştirir (hand-out). Oyuna başlayan veya servis atma hakkını

alan kişi istediği taraftan (sol veya sağ) servisi atabilir, ancak sayıyı kazanırsa diğer servis alanına geçer.

Ayak Hatası

Servisi atan kişinin bir ayağı servis kutusunun tam içinde olması gerekmektedir; aksi durumunda ayak hatası (foot fault) yapmıştır, servis el değiştirir.

Let

Topa yetişip mücadeleye devam edebilecek iken, rakibin engellemede bulunmasıdır.

12.1. No let

Aşağıdaki durumlar oluştuğunda hakem "no let" kararı verecektir:

1. Eğer oyuncu topa yetişemeyecek durumda idi ise.
2. Eğer oyuncu topa yetişebileceğini gösterecek yeterli hamleyi yapmadı ise.
3. Eğer oyuncu vuruşa kalkışmış ve ıskalamış ise, karar "no let" olur. Ancak vuruştan önce raket rakibe değeri ve hemen let istenirse, pozisyon let olarak değerlendirilir.

12.2. Stroke

Stroke; aşağıdaki nedenlerden dolayı ceza olarak servisin el değiştirmesi, yada servisi karşılayanın stroke ile cezalandırılması halinde karşı tarafın sayı kazanmasıdır. Mücadeleye (rally) şu durumlarda stroke kararı verilir:

1. Hücum eden oyuncunun sayıyı kazanacak pozisyonda olması.
2. Rakip vuruşu yapacak iken, diğer oyuncunun yolundan çekilmek için gerekli çabayı göstermemesi .

12.3. Rakibe top ile vurmak

1. Eğer top ön duvara önce vuracak şekilde giderken rakibe vurur ise, sayı vuran kişindir.
2. Eğer top önce yan, devamında ön duvara vuracak idi ise, let kararı verilir.
3. Topa vuracak kişi, arkadan seken topa dönerek vurur ise let kararı verilir. Tabi ki vuruş sonrasında topun out olmayacak şekilde ilerlemesi gerekir.

12.4. Oyun alanının tanımlanması

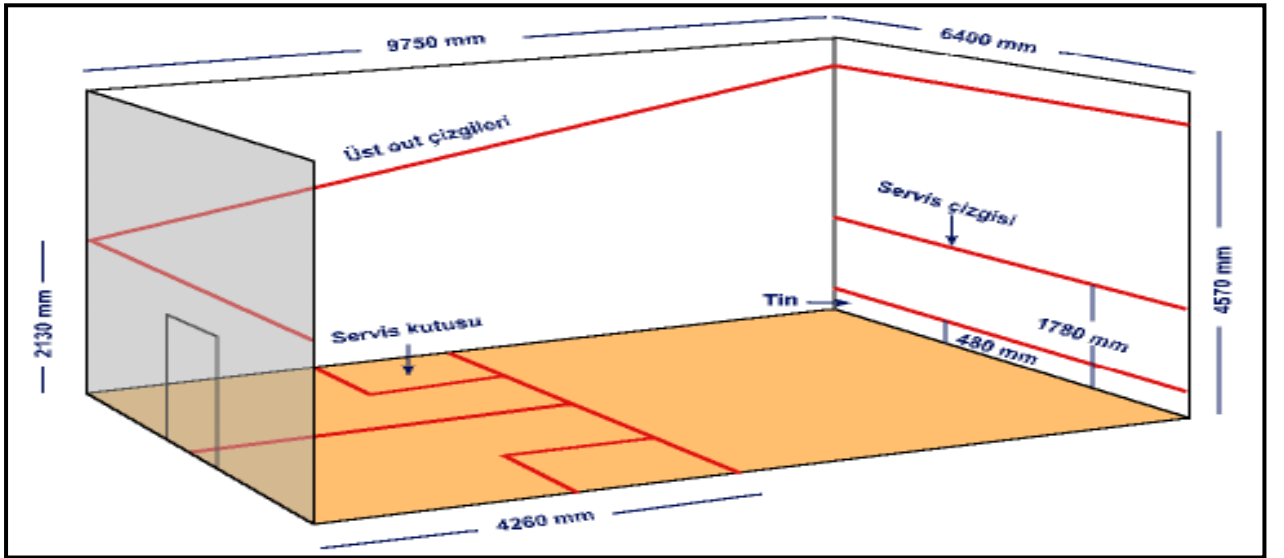
Kırmızı renkli çizgiler oyunun sınırlarını belirlemektedir. Ön duvarda iki adet kırmızı çizgi vardır; yere yakın olanı "alt out çizgisi (tin)", yüksekte olanı ise "servis çizgisi (cut line)" dir. Yukarıda kalan ve kortu çevreleyen kırmızı hat için "üst out çizgisi (out of court line)" deyimini kullanabiliriz. Ayrıca her iki yanda da servis kutuları bulunmaktadır.

12.5. Kortun uluslararası kurallara göre ölçüleri

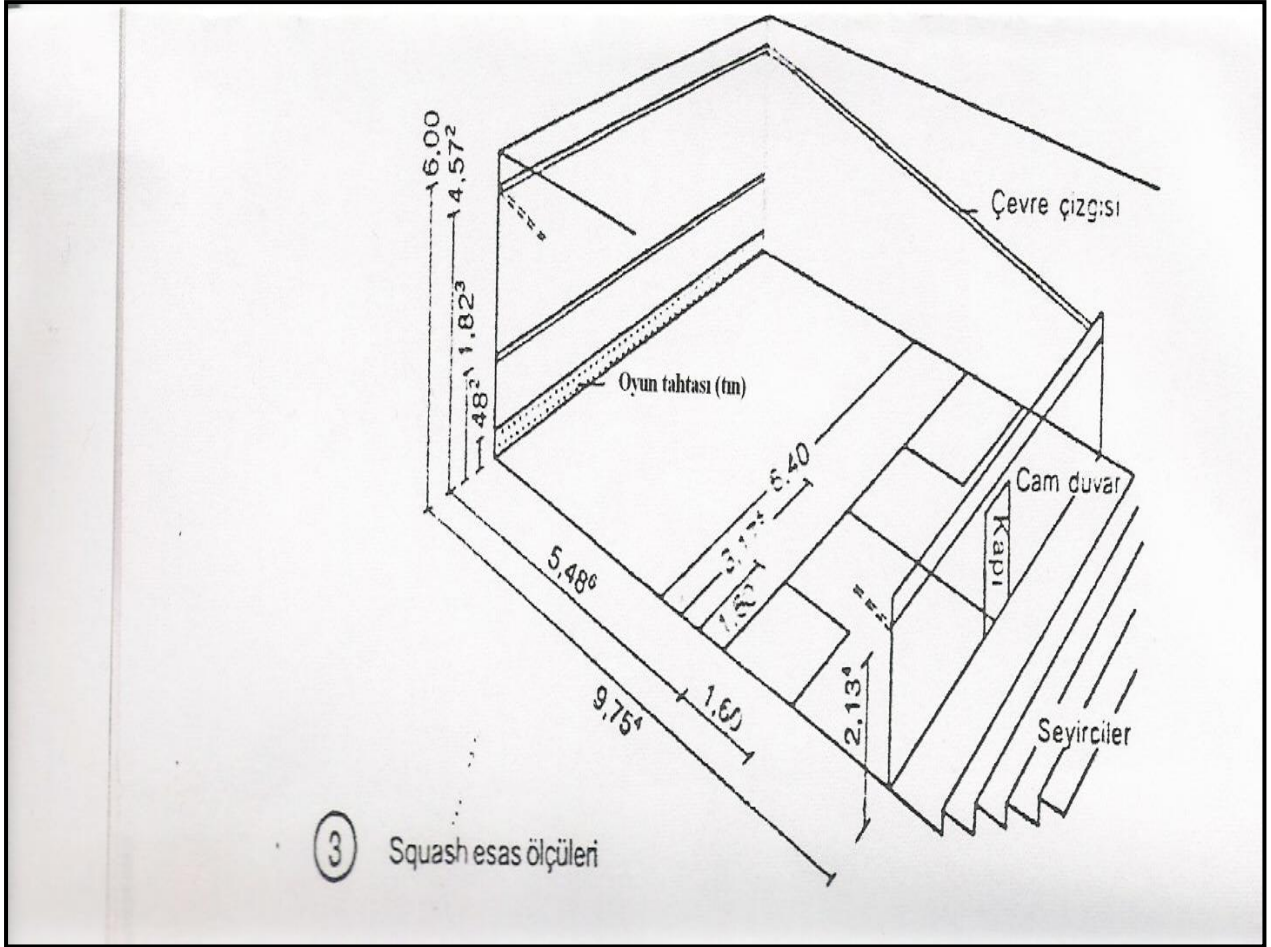
Boy	9750 mm	Cut line	1780 mm
-----	---------	----------	---------

BÖLÜM 13: SPOR ALANLARI

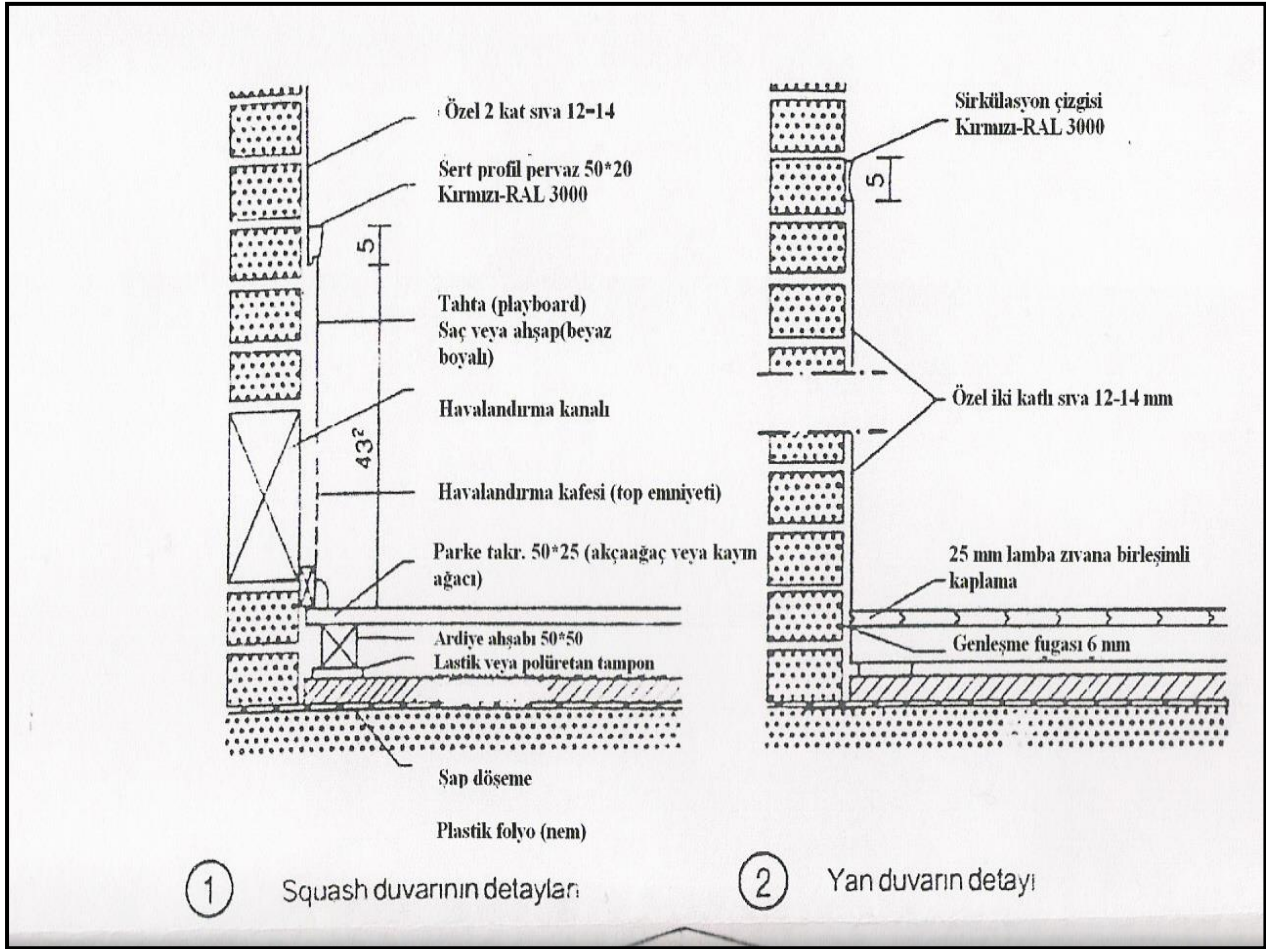
En	6400 mm	Ön duvar/servis kutusu arası	4260 mm
Ön yükseklik	4570 mm	Çizgilerin kalınlıkları	50 mm
Arka yükseklik	2130 mm	Diyagonal uzunluk	11665 mm
Tin	480 mm	Kortun min. yüksekliği	5640 mm

Şekil 12.1: Squash sahası ölçüleri

Şekil 12.2: Squash sahası ölçü ayrıntıları.

Şekil 12.3: Squash duvarı detayları

12.6. Zemin özellikleri:

Squash özel parke zemini yüzeyi elastik olan, özel işlem görmüş olan masif kayın ağacı kullanarak sallanma ve esnetme mesnetleri üzerine monte edilmektedir. Squash arka cam duvarlarında sekurit-emniyet cam kapı kullanılmaktadır. Squash duvarlarının kaplanmasında içerisinde yüksek kalitede plastik akrilik karıştırılmış özel bir kaplama kullanılmaktadır. Her mm²de 40 Newtonluk vuruşa dayanıklıdır.

www.squashturk.com

13. PAİNTBALL

Paintball'un 1970'li yılların başlarında, bir kaç Californialı orman görevlisinin ağaçları elle işaretlemek yerine, boya atan tabancaları kullanarak işlerini daha kolay ve keyifli hale getirmeye çalışmaları

sonucu ortaya çıktığı düşünülmektedir. Bir başka inanışa göre, bu zevkli oyunun temellerini atan, ineklerini işaretlemek için kolay bir yol bulmayı amaçlayan kovboylardır.

Girişimcilerin, bu işaretleme aletlerinin, bir tür silah ve strateji oyununda güvenli bir şekilde kullanılabileceğini düşünmeleriyle de kısa sürede tüm dünyayı yayılacak olan Paintball'un yükselişi başlamış oldu.

İlk oyunlar vahşi doğada, bir grup insanın dağılarak "herkes kendi başına" sistemiyle bir tür kovalamaca oynaması şeklinde yapılıyordu. Birbirlerini kovalayıp "işaret tabancalarını" kullanarak boya topu atıyorlardı. Böylece Paintball'ın ilk versiyonu şekillendi.

11.1. Paintball nedir

Paintball, havalı silahlarla boya kapsülü atılarak, takımlar halinde oynanan zeka ve strateji oyunudur.

11.2. Paintball da amaç nedir.

Verilen görevi gerçekleştirmektir. Buna "senaryoyu uygulamak" ta denir. Senaryoda ki görev, belirli bir süre içinde karşı takımın kalesindeki bayrağı ele geçirmek, bir rehineyi kurtarmak, başkanınızı güvenli bir şekilde hedefe ulaştırmak, karşı takımın tamamını elemek, tek başına vurulmadan kalan son kişi olmaya çalışmak gibi bir çok seçenekten oluşabilir.

11.3. Oyun alan tipleri

- Doğal alanlar
- Yapay alanlar;

- Arena :

Yapay alanlara verilen en genel isimdir. Bu alanlarda siperlerle donatılmış bir sürü lastik, varil, kütük ve tuzak bulunabilir. Bu tamamen sahayı tasarlayan işletmecinin hayal gücüyle sınırlıdır. Arenanın en önemli özelliği ise, seyirciye izin vermesi ve daha hızlı oyunlara olanak tanınmasıdır. Seyirciler için alanın bir köşesinde izleme yeri yapılabilir. Bunun için oyuna alanı ile seyirci arasında, 3 metre yüksekliğinde ağ kullanılmalıdır.

Indoor: Kapalı alanlara verilen isimdir. Genelde eski fabrika binaları başta olmak üzere, binaların içine siperler konularak hazırlanan alanlardır.

Supairball : Skyball olarakta bilinir. Bu alanlar, ortalama bir halı saha büyüklüğündeki mekanlara kurulmakta, siper olarak içlerine hava doldurulmuş plastik şişme siperler kullanılmaktadır. Bu siperler koni, küre, silindir vb. şekillerde olabilir. Bunların dengeleri ise altlarındaki özel bölmelere dolduran su ile sağlanmaktadır.

Silindir Büyüklükleri	H(m)	W
ORTA	1,5	1,25

ORTA BÜYÜKLÜKTE	2	1,25
BÜYÜK	3	1,5
MEGA	4	1,5

TUĞLA	H(m)	W	L(m)
UFAK	1	1,25	0,75
ORTA	1,5	1,25	0,75
ORTA BÜYÜKLÜKTE	2	1,25	0,75
BÜYÜK	3	1,5	1,5
MEGA	4	1,5	1,5

DİREK	H(m)	W	L(m)
ORTA	0,75	0,75	1,5
HATIL	0,75	0,75	2

BÜYÜK		0,75	3
-------	--	------	---

11.4. Engel Tipleri:

1. Büyük Kale: 4 büyük direk ve 4 büyük tuğladan yapılmıştır.
2. Ahtapot : 4 büyük direk ve 1 orta boy silindirden yapılmıştır.

11.5. Yapım Koşulları

Paintball alanı yapılırken ilk olarak, paintball sahasının hangi şehirde yapılacağı önemlidir. Bundan sonra şehrin potansiyelini göz önüne alınmalıdır. Sonuçta bu biraz pahalı bir aktivite ve her kesime uygun olmayabilir.

Ayrıca şehirdeki nüfusun yaş grubu da önemli olmaktadır. Her ne kadar her yaş gurubunun ilgisini çekse de daha çok gençler bu spora ilgi göstermektedirler.

www.arespaintball.com

www.akaypaintball.com

www.gezinet.net/aktiviteler/paintball

www.ankarapaintball.8m.com

www.arena-paintball.com

www.supairball.com

MTG PAINTBALL

12. Yüksek ve sırkla atlama

Atletizmin bir dalı olan atlamalarda, gerek yüksek ve sırkla yüksek atlama, gerekse uzun atlama, bir koşu sonunda sıçrama ile yapılır.

Atlamalar 4 bölümden oluşur:

12.1. Yüksek atlama

Koşarak hız kazandıktan sonra sağlam iki dik sehpanın arasındaki çitanın üzerinden atlayarak yapılır. Bu atlamada prensip vücudun çitanın üzerinden düşürmeden geçmesidir.

Bu spor dalında başarılı olmak için, bacak adalelerinin doğal bir yaylılık ve tempo kuvvetine sahip olması, vücudun dirençli ve uyumlu olması gerekir. Boy faktörü sanıldığı kadar tersine avantaj oluşturmaz.

Atlama alanı olarak kullanılan, çıkış noktası ile yarım daire şeklinde olan hızlanma sahasının uzunluğu, 15 m' den az olamaz. Atlama sehpa, sert ve bükülmez ağaçtan veya madendendir. Aralarındaki mesafe 3.66 - 4.02 m' dir. Atlama çitasının uçları kare, üçgen veya yuvarlak olabilir. Ağırlığı 2 kg' ı geçemez. Sehpa üzerindeki çita, yarışmacının dokunduğu zaman kolayca düşecek biçimde yatay durumdadır. Çitanın arkasında süngerle

BÖLÜM 13: SPOR ALANLARI

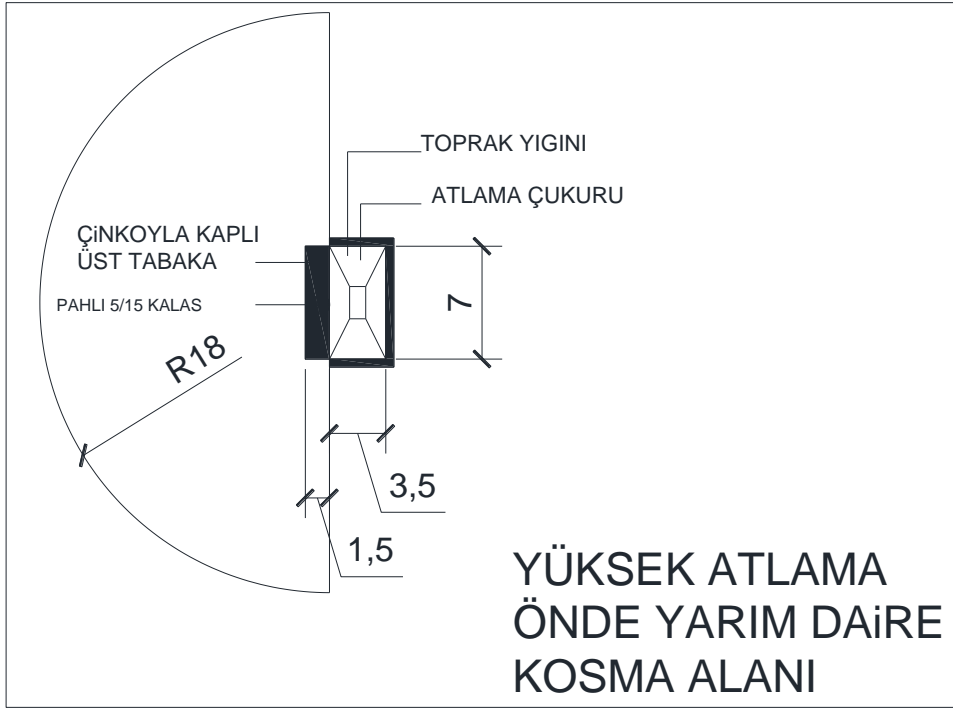
doldurulmuş düşme minderi, en az 5x4 m boyutunda ve yeterli kalınlıktadır. Kullanılan malzemelerin başında, topuğu korumak için plastik ve lastik çivili ayakkabıları sayabiliriz. Topuğun kalınlığı 6 mm' yi, taban kalınlığı da 13 mm' yi geçemez.

Yarım daire biçiminde pist, yarı çapı: 18 m.

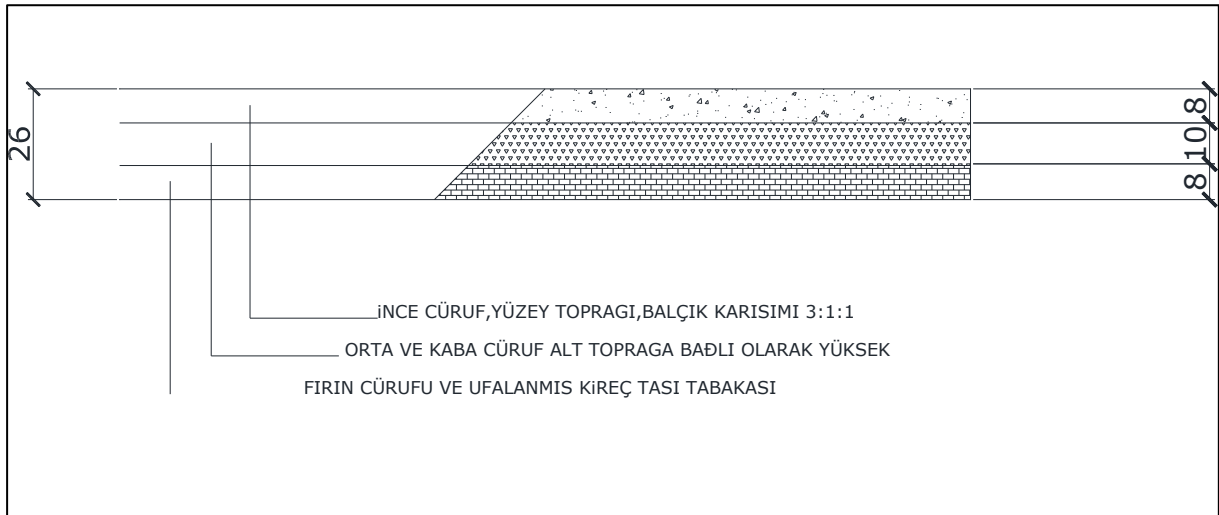
Atlama havuzu 3.50 X 7.00 m.

Direkler arası açıklık 4.02 m.

Pist eğimi < % 0.1

Şekil 12. 1: Yüksek atlama alanı

Şekil 12.2: Pistten kesit

12.2. Sırıkla Atlama

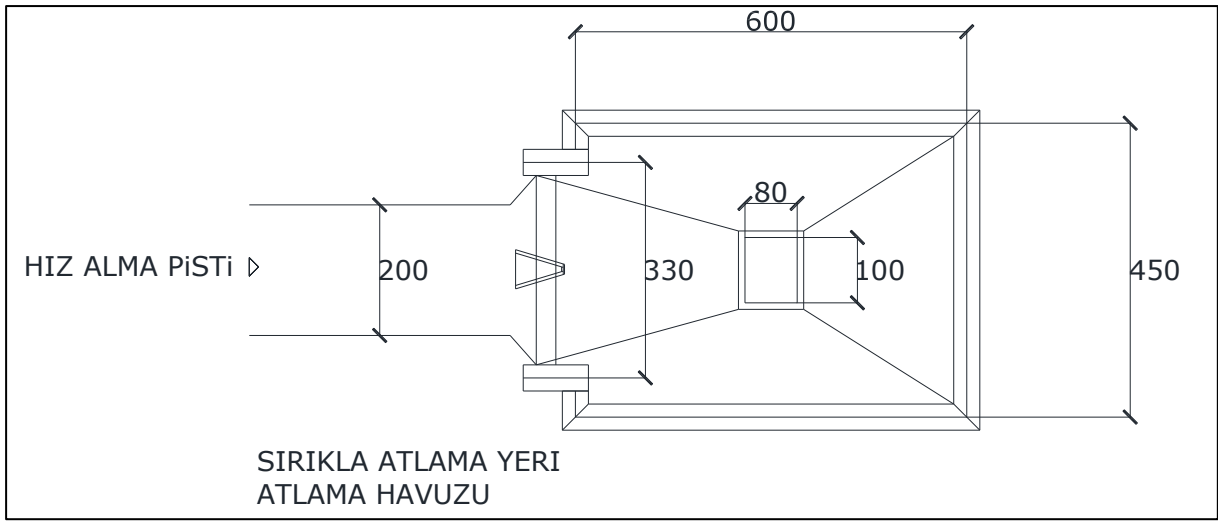
Sırıkla atlamada kullanılan en önemli malzeme atlama sıırığıdır.

Atletler yaklaşık 5 m uzunluğunda, 2 kg ağırlığında, cam elyafli fiberglass sıırık kullanırlar.

Bu sıırıklar atletlerin boylarına ve ağırlığına göre değişiklik gösterebilir. Ancak uzunluğu ve ağırlığı konusunda bir sınırlama yoktur.

Sırıklar hafif eğimli olup, elle iyi kavranabilmesi için altından ve üstünden bantla sarılmıştır. Koşu pistinin ucunda sıırığı dayamak için toprağa gömülü sıırık sandığı vardır. Atlet bu sıırıkla havaya yükselerek iki direk arasındaki metal çıtayı aşmaya çalışır.

Sırığı, 2.2 kg ağırlığındaki metal çıtayı geçerken bırakır ve 1 m yüksekliğindeki özel mindere düşer. Sırıkla atlayan atletler, topuklarında süngerli lastik bulunan ya da bu atlayışlar için özel olarak hazırlanmış ayakkabılar kullanırlar. Bu ayakkabılar aynı zamanda ayak bileklerini de koruyucu özellik taşırlar.

Şekil 12.3. Sırıkla atlama havuzu.

Pist alanı > 45 m.

Atlama tümseęi 4.50 X 6.00 m.

Direkler arası açıklık 4.02 m.

Pist alanı eğimi : Boyuna < % 0.1

Enine < % 1

- Uzun Atlama
- Üç Adım Atlama

Uzun ve üç adım atlamada yapılan derecenin rekor olabilmesi için arkadan esen rüzgarın hızının saniyede 2 m' yi geçmemesi gerekir.

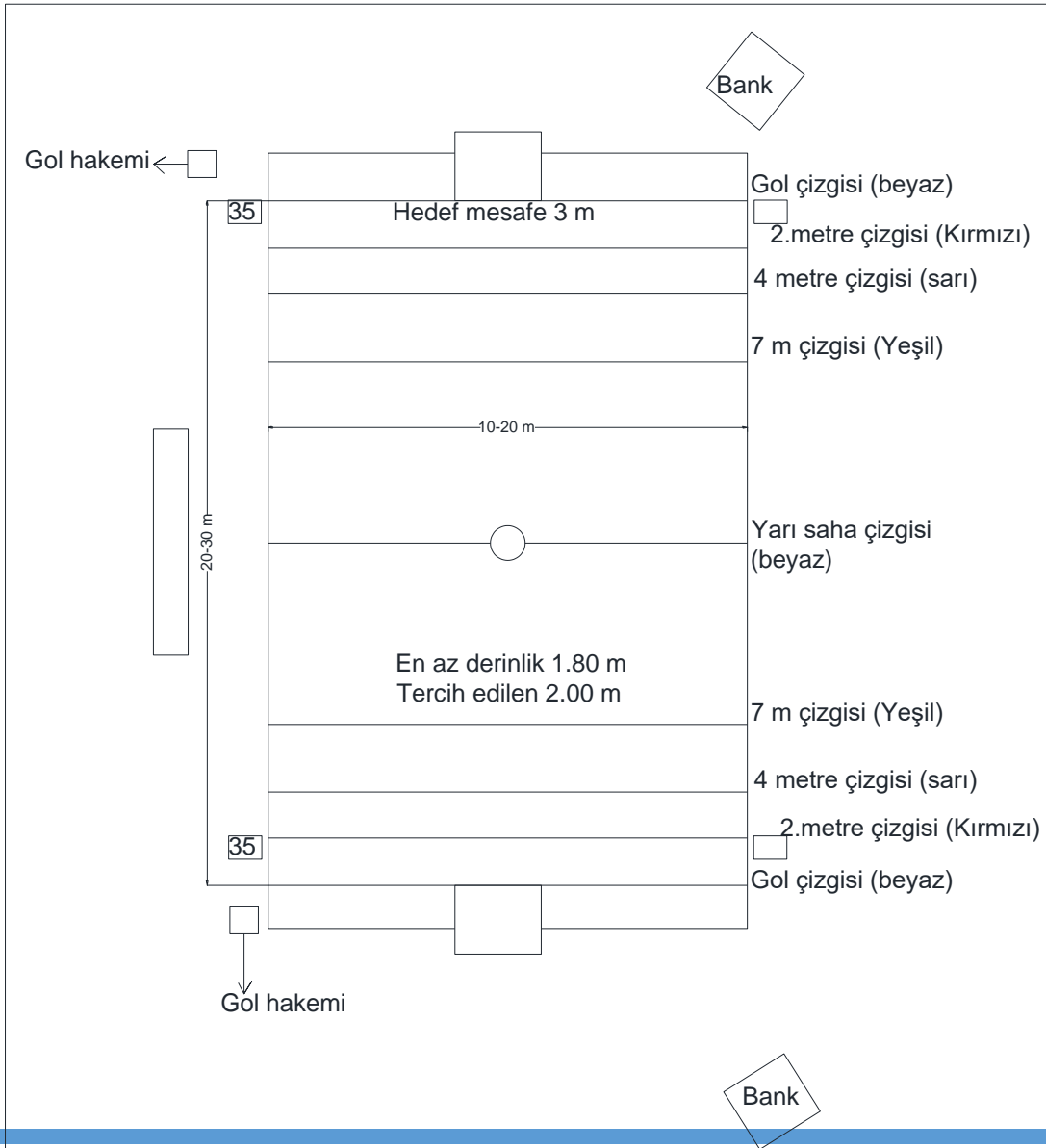
www.sporline.com/atletizm

www.atletizm.net

www.salikspor.org/atletizm

13. Su topu

Havuzda yedişer kişi iki takım arasında oynanan, batmaz bir topu rakip takımın kalesine sokmayı amaçlayan su sporudur. su topu, süratli bir takım oyunudur. ve oyuncuların iyi yüzücüler olmalarının yanısıra, ciğer kapasitelerinde çok yüksek olması gerekir. su topu, 1870'li yıllarda İngiltere' de ortaya çıkmış kuralları belirlenmiş olarak ise ilk kez 1890 yılında İngiltere ile iskoçya arasında oynanmıştır. 1900 yılında da olimpiyat oyunlarında yer almıştır. Su topunun uluslar arası yönetim organı FINA'ya bağlı uluslar arası su topu yönetim kurulu olup, 1908'de kurulmuştur. 1920'li yıllarda su topunun güç ve yetenek isteyen spor dalı olmasını sağlayan derin havuzlar kullanılmaya başlanmıştır. 1937 yılında ise FINA su topu oyununun tam şişirilmiş, pas yapma becerisi yüksek topla oynanmasını karara bağlamıştır. Günümüzde Amerika ve İngiltere dışında İtalya ve Macaristan' da da çok

BÖLÜM 13: SPOR ALANLARI

yaygın bir spor dalıdır.su topu yurdumuzda 1930 yılında oynanmaya başlandı. Su topu yedişer kişilik iki takımla oynanır. Bir maç 7 dakikadan 4 periyot sürer. Her periyot arasında 2 dk.. mola verilir.

Şekil 13.1: Su topu sahası ölçüleri.